

2024
2026

СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАН ПОСЛОВНЕ СТРАТЕГИЈЕ И РАЗВОЈА ПРЕДУЗЕЋА

Пословно име:

Седиште:

Претежна делатност:

Матични број:

ПИБ:

Надлежно

министарство:

Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“, Београд

Булевар уметности 2А, 11000 Београд

7112 – инжењерска делатност и техничко саветовање

17117106

100283824

Министарство пољопривреде шумарства и водопривреде –
Републичка дирекција за воде

САДРЖАЈ СРЕДЊОРОЧНОГ ПЛАНА

1. ПРОФИЛ ПРЕДУЗЕЋА	4
1.1 ОПШТИ ПОДАЦИ	4
1.2 ИСТОРИЈА ПОСЛОВАЊА	4
1.3 МИСИЈА И ВИЗИЈА	7
1.3.1 Мисија	7
1.3.2 Визија	7
1.4 ДЕЛАТНОСТ ПРЕДУЗЕЋА	7
1.5 ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА	8
1.5.1 Организациона шема	9
2. ПРАВНИ И СТРАТЕШКИ ОКВИР	10
2.1 ЗАКОНОДАВНИ ОКВИР	10
2.2 СТРАТЕШКИ И ПЛАНСКИ ОКВИР	13
3. РАЗВОЈ ОСНОВНИХ ДЕЛАТНОСТИ КОМПАНИЈЕ	14
3.1 ДОСТИГНУТ НИВО РАЗВОЈА ОСНОВНИХ ДЕЛАТНОСТ	14
3.1.1 Водно добро и водно земљиште	16
3.1.2 Објекти за уређење и коришћење вода – Регионални и вишенаменски хидросистеми (броне и акумулације)	17
3.1.3 Објекти за уређење и коришћење вода – Системи за наводњавање у јавној својини	19
3.1.4 Објекти за уређење водотокова за заштиту од поплава, ерозија и бујица	21
3.1.5 Објекти за заштиту од штетног дејства унутрашњих вода	27
3.1.6 Објекти за коришћење вода	30
3.1.7 Објекти за сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода	31
3.1.8 Објекти за производњу електричне енергије	32
3.1.9 Објекти за мониторинг	34
3.1.10 Међународна сарадња	35
3.2 ЦИЉЕВИ, ПРИОРИТЕТИ И МЕРЕ У РАЗВОЈУ ВОДНЕ ДЕЛАТНОСТИ	37
3.2.1 Управљање водним добром и водним земљиштем	37
3.2.2 Уређење и коришћење вода - Регионални и вишенаменски хидросистеми (Бране и акумулације)	39
3.2.3 Уређење и коришћење вода – Системи за наводњавање у јавној својини	40
3.2.4 Уређење и заштита од поплава ерозија и бујица	42
3.2.5 Пројекти финансирани из донација и кредитних извора	43
3.2.6 Развој информационих система	47
3.2.7 Међународна сарадња	48
4. УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА	50
4.1 УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА УПРАВЉАЊА, РУКОВОЂЕЊА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА	50

4.1.1 Управљање.....	50
4.1.2 Организација и руковођење	50
4.1.3 Корпоративно управљање	51
4.2 УНАПРЕЂЕЊЕ ИНТЕГРИСАНИХ СТАНДАРДИЗОВАНИХ ПРОЦЕДУРА (ISO) (QMS) И (FUK)	51
4.3 УНАПРЕЂЕЊЕ ИНФОРМАЦИОНИХ СИСТЕМА.....	53
4.4 УНАПРЕЂЕЊЕ АНАЛИТИЧКИХ ПОСЛОВА.....	56
4.5 УНАПРЕЂЕЊЕ ОДНОСИ СА ЈАВНОШЋУ И МАРКЕТИНГА.....	57
4.5.1 Циљеви у планском периоду 2024-2026	57
4.5.2 Активности у планском периоду 2024-2026.....	58
4.5.3 Мере за реализацију средњорочног плана 2024-2026	58
5. СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА ЉУДСКИМ РЕСУРСИМА	59
5.1 Оптимална структура и број запослени.....	59
5.2 Развој људских ресурса	59
6. ФИНАНСИЈСКА И ЦЕНОВНА ПОЛИТИКА	60
7. ПРОЈЕКЦИЈА ПРИХОДА И РАСХОДА	61
8. ПЛАН ИНВЕСТИЦИЈА	62
8.1 Инвестиције у развој управљања делатности (техничка припрема, изградња реконструкција санација и одржавање водних објеката)	62
9. ПРАЋЕЊЕ ПЕРФОРМАНСИ И ЕВАЛУАЦИЈА	69
9.1 Начин праћења перформанси плана.....	69
9.2 Мере за реализацију плана.....	69

1. ПРОФИЛ ПРЕДУЗЕЋА

1.1 ОПШТИ ПОДАЦИ

Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ Београд основано је Законом о водама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др.закон, 67/93-др.закон, 48/94-др.закон, 54/96 и 101/05-др.закон) за обављање водопривредне делатности, прецизније - Законом о изменама и допунама Закона о водама („Службени гласник РС“, број 54 од 26.12.1996. године), а отпочело је са радом 1.01.1997. године.

Влада, која према Закону о јавним предузећима („Службени гласник РС“, бр. 15/16 и 88/19) врши права оснивача, донела је Одлуку о усклађивању пословања Јавног водопривредног предузећа „Србијаводе“ са Законом о јавним предузећима („Службени гласник РС“, бр. 93/16 и 15/19).

Предузеће послује под пословним именом: Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ Београд.

Скраћено пословно име је: ЈВП „Србијаводе“.

Седиште предузећа је у Београду, Булевар уметности 2А, Нови Београд.

Матични број предузећа: 17117106

Порески идентификациони број (ПИБ): 100283824

ЈББК: 81448

Оснивање ЈВП „Србијаводе“ уписано је у судски регистар Привредног суда у Београду, регистарски уложак 1-78228-00, решење Фи VII 424/97 од 3. јануара 1997. године, а преведено у Регистар привредних субјеката у Агенцији за привредне регистре, решењем БД 2544/2005 од 20. августа 2005. године, матични број: 17117106, порески идентификациони број (ПИБ): 100283824.

Статут предузећа (бр. 10/30 од 11.08.2017. године, 10/15 од 23.04.2019. године и 10/8 од 13.03.2023. године) донет је уз сагласност оснивача.

1.2 ИСТОРИЈА ПОСЛОВАЊА

Законом о изменама и допунама Закона о водама из 1996. године, којим је основано Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ са п.о. Београд предвиђено је да ће новоосновано предузеће даном почетка рада преузети средства, права и обавезе и запослене од ЈВП „Дунав“, ЈВП „Сава“ и ЈВП „Морава“.

Чланом 82. Закона о водама из 1996. године утврђено је да је делатност јавног водопривредног предузећа: газдовање водним ресурсима и усклађивање потреба за водом разних корисника; праћење, одржавање и унапређивање водног режима; одржавање и реконструкција водопривредних објеката; организовање и спровођење одбране од поплава; одвођење сувишних вода и организовање одбране од унутрашњих вода на мелиорационом подручју; организовање и спровођење мера за заштиту од бујица и ерозије; обезбеђење воде за коришћење; организовање и спровођење мера за заштиту воде од загађивања; вршење инвеститорских послова код изградње, односно реконструкције водопривредних објеката; израду техничке документације у области водопривреде; припремање планова и програма у водопривреди; организовање и вођење водопривредног информационог система и документације о водама; извршавање задатака из међудржавних споразума у области водопривреде и организовање студијско-истраживачких радова у области водопривреде.

Статутом ЈВП „Србијаводе“ са п.о. Београд од 19.02.1997. године (на који је добијена сагласност Владе 27.03.1997. године), поред наведених делатности утврђених у члану 8., предвиђено је да предузеће обавља и друге делатности, као што су: рибарство на рекама, језерима и

рибњацима; узгој шума; заштита шума; искоришћавање шума; услуге у речном и језерском саобраћају; остале услуге металопрерађивачког занатства; уређење и одржавање паркова, зелених и рекреационих површина.

Наведеним статутом утврђена је организација предузећа као јединствена техничко технолошка, пословна и економска целина. За обављање обједињених послова образована је Дирекција са седиштем у Београду, а за обављање делатности предузећа на водним подручјима формиран су, као делови предузећа са статутом утврђеним овлашћењима, обавезама и одговорностима у процесу рада, водопривредни центри, и то: ВПЦ „Дунав“ Нови Сад, ВПЦ „Сава“ Нови Београд и ВПЦ „Морава“ Ниш. Такође, изменама и допунама Статута од 24.06.1997. године, на који је добијена сагласност Владе, образован је и ВПЦ „Радоњић“ Ђаковица.

На основу Закона о утврђивању одређених надлежности аутономне покрајине („Службени гласник РС“, бр. 6/02, 101/07 др.закон и 51/09-др. закон), којим је прописана надлежност покрајине у области водопривреде, односно управљања водама, Скупштина АП Војводине основала је ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад (Одлука о оснивању јавног предузећа за газдовање водама на територији Аутономне Покрајине Војводине објављена је у „Службеном листу АП Војводине“ број 7/02 и 2/10.

Дана 7.02.2003. године Управни одбор ЈВП „Србијаводе“ донео је Одлуку о статусној промени – подели издвајањем дела ЈВП „Србијаводе“ (сагласност Владе Републике Србије објављена је у „Службеном гласнику РС“, број 14 од 20.02.2003. године) којом је, поред осталог, предвиђено да њеним ступањем на снагу ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад преузимају средства, права, обавезе и запослене делова предузећа ЈВП „Србијаводе“ на територији АП Војводине, а да преузимање средстава, права, обавеза и запослених подразумева преузимање свих водопривредних објеката, постројења, уређаја, **непокретности** и других средстава на територији АП Војводине, као и свих уговорених послова према трећим лицима, финансијских права и обавеза према банкама, држави и другим физичким и правним лицима, евентуалних неизмирених обавеза и потраживања према запосленима, судских спорова и права и обавеза из правоснажних пресуда, као и свих других права и обавеза који су засновани или проистичу из обављања водопривредне делатности на територији АП Војводине.

Изменама и допунама Статута ЈВП „Србијаводе“ са п.о. Београд од 18.03.2003. године, на који је добијена сагласност Владе („Службени гласник РС“, број 66/03), поред осталог, извршена је промена назива предузећа тако што је брисана ознака „са п.о.“ и промењени су називи појединих огранака и њихове територијалне надлежности, тако да су образовани: ВПЦ „Сава-Дунав“ Нови Београд, за водна подручја „Сава“ изван територије АП Војводина и водно подручје „Дунав“ изван територије Аутономне покрајине Војводине; ВПЦ „Морава“ Ниш, за водно подручје „Морава“ и ВПЦ „Радоњић“ Ђаковица.

Статутом ЈВП „Србијаводе“ (број 10/30 од 11.08.2017. године, 10/15 од 23.04.2019. године и 10/8 од 13.03.2023. године), на који је добијена сагласност Владе („Службени гласник РС“, бр. 87/17, 46/19 и 32/23), подробније је уређено: пословно име, седиште, изглед и садржина печата и штампбиља Јавног предузећа, обављање делатности Јавног предузећа које нису предвиђене оснивачким актом, заступање Јавног предузећа, основни капитал и имовина Јавног предузећа; начин распоређивања добити и покриће губитака; резерве; планирање рада и развоја; делокруг послова Надзорног одбора и Директора; начин на који се у Надзорни одбор именује представник запослених у Јавном предузећу; начин избора и број извршних директора; општи акти Јавног предузећа, надлежност за њихово доношење и начин њиховог ступања на снагу; заштита животне средине; јавност у раду; пословна тајна и друга питања значајна за рад и пословање Јавног предузећа и за остваривање права, обавеза и одговорности запослених у Јавном предузећу

У време рада више јавних водопривредних предузећа, а пре оснивања ЈВП „Србијаводе“, кроз републички оперативни план одбране од поплава и друге подзаконске акте, дефинисан је начин спровођења активности и организациона и хијерархијска структура на пословима одржавања водних објеката, одбрани од поплава и радовима на заштити од штетног дејства вода ерозија и

бујица на водним подручјима. Један део тих активности био је поверен водопривредним предузећима као носиоцима активности на пословима одржавања, одбране од поплава и санације објеката (у почетку је било 45 друштвених водопривредних предузећа и 10 других предузећа).

Водопривредна друштвена предузећа са око 4.500 запослених, од чега око 3.000 на пословима водопривреде, су потпуно ван система, везани само уговорним односом са ЈВП „Србијаводе“. Код већег броја водопривредних предузећа претежни део послова које обављају су из домена делатности ЈВП „Србијаводе“.

Период транзиције био је изузетно тежак за водопривреду у глобалу, поред недовољно средстава за обављање основне делатности, јавна водопривредна предузећа и за њих везане водне организације сусрели су се са мањком активности и озбиљним проблемима у пословању.

Данас радове на одбрани од поплава и одржавању водних објеката на територији ЈВП „Србијаводе“ обавља 21 водопривредна организација, док су остале нестале у периоду који је за нама.

Одбрана од поплава у мају 2014. године је била изузетно тешка, а посебно се издваја одбрана у Мачви у којој су интервенисали готово сви делови система (војска, полиција, цивилна заштита, грађани и водопривреда). Један од најтеже погођених градова био је Обреновац у коме је било и значајних цивилних жртава. Ипак, правом интервенцијом државе и одличном организацијом одбране од поплава и изузетном координацијом војске, полиције, водопривреде и других органа и организација у тим данима спречене су много веће штете на бројним подручјима у централној Србији.

Поред 33 људске жртве, као резултат поменутих катастрофалних поплава, Република Србија је претрпела и значајну штету од 1.7 милијарди евра, посебно на инфраструктури и значајно оштећеним водопривредним системима (од преко 6 милијарди динара).

Разорне поплаве из 2014. године, ЈВП „Србијаводе“ је дочекало са недовољним средствима предвиђеним годишњим програмом пословања од 1.6 милијарди динара за водне објекте, који нису били спремни да прихвате изванредно велике воде као последицу падавина и недовољно одржаваног система.

Након разорних поплава из 2014. године посебним уредбама Владе Републике Србије приступило се санацији водних објеката и унапређењу интегралних мера за заштиту од поплава. У периоду од 2014. до 2019. године са средствима у износу од 6 милијарди динара завршено је преко 750 градилишта у 103 општине и града и 17 капиталних инвестиција, који за циљ имају да обезбеде сигуран живот поред река за све грађане на територији Републике Србије.

ЈВП „Србијаводе“, у оквирима у којима обавља делатност, труди се да иде у корак са актуелним дешавањима у светлу климатских промена и континуирано ради на подизању и унапређењу квалитета пословања, што је основа за напредак људског друштва и обезбеђење здраве животне средине. Водопривреда представља једну од стратешких грана битних за развој сваке државе, имајући у виду да је ова инфраструктурна грана један од највећих привредних мултипликатора која подстиче и покреће развој свих осталих делатности.

Почетком 2024. године, ЈВП „Србијаводе“ чини колектив који броји 171 запослених и има одличну сарадњу са 20 водопривредних предузећа који раде са законом прописаним лиценцама.

С тим у вези, чланом 53. Закона о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон), којим се уређује одбрана од поплава, поред осталог, предвиђено је да одбрану од поплава на водама I реда и на системима за одводњавање у јавној својини спроводи јавно водопривредно предузеће и правно лице које има лиценцу за обављање послова из члана 112. став 1. тач. 3) до 8) тог закона.

У наредним годинама планирано је интензивирање развоја водопривреде како би се успешно одговорило растућим изазовима проузрокованим климатским променама.

1.3 МИСИЈА И ВИЗИЈА

1.3.1 Мисија

Обезбеђивање услова за правовремено, квалитетно и економично обављање послова од општег интереса на целом подручју у надлежности предузећа, с посебним освртом на: заштиту имовине и живота људи, управљање водним ресурсима, одржање и унапређење квалитета воде, едукацију и сарадњу са грађанима и пружање квалитетних услуга у складу са принципима интегралног управљања и одрживог развоја.

1.3.2 Визија

Савремено, кадровски и технолошки опремљено, предузеће које је развило иновативне и сигурне стандарде за вршење послова за које је законском задужено, које примењује најбоље примере светске праксе у домену управљања водама, заштити од вода и заштити од штетног дејства вода и као лидер у области заштите животне средине кроз сарадњу са заједницом и образовање креира нове правце и политике развоја у циљу побољшања заштите и квалитета животног стандарда грађана и имовине у Републици Србији.

1.4 ДЕЛАТНОСТ ПРЕДУЗЕЋА

Делатност Јавног предузећа од општег интереса утврђена Законом о водама и законом којим се уређују накнаде за коришћење јавних добара, и у складу са Статутом ЈВП „Србијаводе“ је:

- 1) уређење водотока и заштита од штетног дејства вода, и то:
 - изградња, реконструкција, санација, одржавање и управљање регулационим и заштитним водним објектима у јавној својини и одржавање водотока;
 - изградња, реконструкција, санација, одржавање и управљање водним објектима за одводњавање у јавној својини;
 - изградња, реконструкција, санација, одржавање и управљање водним објектима за заштиту од ерозија и бујица у јавној својини и извођење радова и мера за заштиту од ерозије и бујица, у складу са законом;
 - спровођење одбране од поплаве,
- 2) уређење и коришћење вода, и то:
 - израда биланса вода, контрола стања залиха водних ресурса и мере за обезбеђење њиховог рационалног коришћења и заштите;
 - израда биланса подземних вода за појединачни ресурс, укључујући и расположиви ресурс, начин и динамика обнављања ресурса и мере за обезбеђење рационалног коришћења и заштиту ресурса;
 - одржавање и управљање водним објектима за наводњавање у јавној својини,
- 3) заштита вода од загађивања, и то:
 - праћење хаваријских загађења, организација и контрола њиховог спровођења;
 - уређење водног режима заштићених области из члана 110. овог закона и других подручја која на њих имају утицаја,
- 4) Остали послови од општег интереса, и то:
 - израда и спровођење планских докумената, програма и нормативних аката;
 - израда студија и извођење истражних радова за потребе интегралног управљања водама, израда техничке документације из области уређења водотока и заштите од штетног дејства вода, уређења и коришћења вода и заштите вода од загађивања;
 - послови међународне сарадње у области вода;
 - успостављање и вођење водне документације и водног информационог система;

– вршење поверених послова (припрема предлога водних јединица и њихових граница, плана управљања водама за водна подручја, посебног плана управљања водама за поједина питања управљања водама, плана управљања ризицима од поплава за водна подручја, оперативног плана за одбрану од поплава, израда карте угрожености и карте ризика од поплава, израда мишљења на оперативне планове за одбрану од поплава за воде II реда, идентификација водних тела површинских и подземних вода која се користе или могу да се користе за људску потрошњу у будућности, вођење регистара заштићених области на водном подручју, вршење послова инвеститора у име Републике Србије, спровођење поступака давања у закуп водног земљишта у јавној својини, закључивање уговора којим се установљава право стварне службености на водном објекту и водном земљишту у јавној својини, издавање водних аката и утврђивање накнаде за одводњавање, односно накнаде за коришћење водних објеката и система у јавној својини).

Поред наведених делатности од општег интереса, ЈВП „Србијаводе“ се бави и делатностима утврђеним чланом 15. Статута.

1.5 ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

Статутом ЈВП „Србијаводе“ (број 10/30 од 11.08.2017. године, 10/15 од 23.04.2019. године и 10/8 од 13.03.2023. године), на који је добијена сагласност Владе („Службени гласник РС“, бр. 87/17, 46/19 и 32/23), утврђено је да је ЈВП „Србијаводе“ организациона, економска и пословна целина. За обављање послова управљања и обједињених послова у ЈВП „Србијаводе“ образована је Дирекција у седишту предузећа, а за обављање делатности на водним подручјима образовани су огранци као водопривредни центри и то:

1) Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ Београд, Водопривредни центар „Сава-Дунав“ Нови Београд, Бродарска 3, за водна подручја „Сава“ и „Дунав“ изван територије Аутономне покрајине Војводине;

2) Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ Београд, Водопривредни центар „Морава“ Ниш, Трг краља Александра Ујединитеља 2, за водно подручје „Морава“;

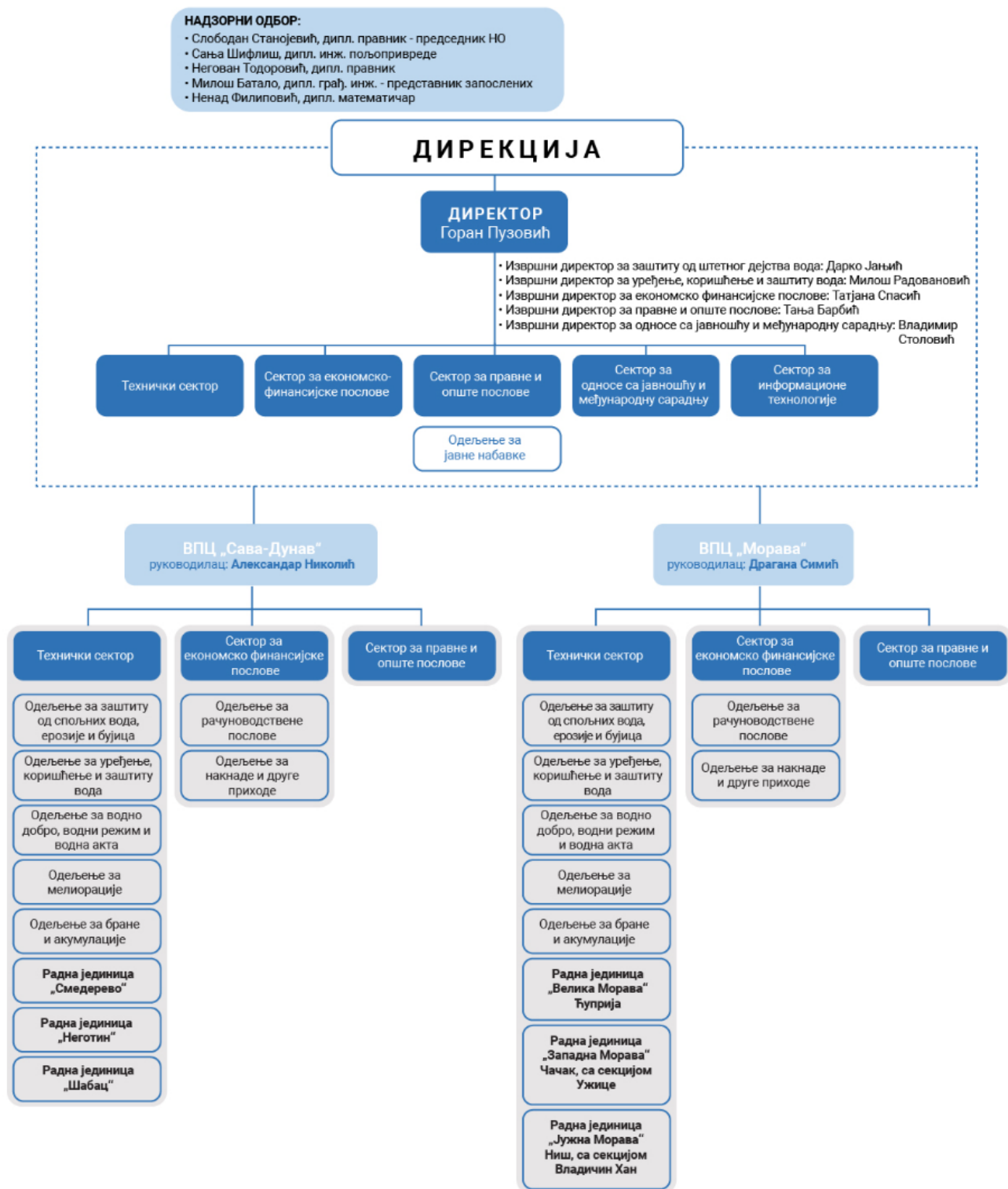
3) Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ Београд, Водопривредни центар „Радоњић“ Ђаковица, Миладина Поповића 7, за територију Косово и Метохија, део водног подручја „Ибар и Лепенац“ и део водног подручја „Бели Дрим“.

Огранци Јавног предузећа немају својство правног лица, а у правном промету иступају у име и за рачун Јавног предузећа, под пословним именом Јавног предузећа, уз навођење да је реч о огранку, адреси огранка и називу огранка.

Статутом су утврђени послови које водопривредни центри обављају на водним подручјима за која су образована.

Ради ефикасног пословања, у саставу Дирекције и Водопривредних центара Правилником о организацији и систематизацији послова, а у складу са Статутом, образоване су уже организационе јединице као сектори, за вршење сродних послова. У оквиру сектора формирана су одељења по ужем предмету рада, радне јединице и секције.

1.5.1 Организациона шема

2. ПРАВНИ И СТРАТЕШКИ ОКВИР

2.1 ЗАКОНОДАВНИ ОКВИР

Основни правни акт у области вода је Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 – др. закон), којим се уређује правни статус вода, интегрално управљање водама, управљање водним објектима и водним земљиштем, извори и начин финансирања водне делатности, као и друга питања значајна за управљање водама.

Одредбе овог закона односе се на све површинске и подземне воде на територији Републике Србије, укључујући термалне и минералне воде, осим подземних вода, затим на водотоке који чине или пресецају државну границу Републике Србије и њима припадајуће подземне воде, као и на експлоатацију речних наноса који не садрже примесе других корисних минералних сировина.

Воде су, према Закону о водама, али и Закону о јавној својини („Службени гласник РС“, бе. 72/11, 88/13, 105/14, 104/16-др.закон, 108/16, 113/17, 95/18 и 153/20), природно богатство и у јавној својини су Републике Србије.

Чланом 4. Закона о водама утврђено је да водно добро, у смислу тог закона, јесте воде и водно земљиште, а чланом 5. истог закона да су воде и водно земљиште у јавној својини јавно водно добро, које је неотуђиво. Истим чланом је предвиђено да се на јавном водном добру може, под условима утврђеним тим и посебним законом, стећи право коришћења, а на водном земљишту у јавној својини и право закупа.

Такође, чланом 10. Закона о јавној својини утврђено је, поред осталог, да је водно земљиште добро од општег интереса, као и да се начин и услови коришћења добара од општег интереса уређује посебним законом.

Како је вода природни ресурс који истовремено представља сировину у производњи, станиште за многобројне врсте, животне намирнице, средство за рад, разумљиво је да је предмет законске регулативе која, поред деловања Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, спада и у област деловања других министарстава. Воде или системе зависне од вода, поред Закона о водама, уређују и други прописи:

Закони:

- Закон о јавној својини („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 88/13, 105/14, 104/16 - др. закон, 108/16, 113/17, 95/18 и 153/20);
- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 - испр., 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23);
- Закон о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС“, бр. 95/18, 49/19, 86/19 - усклађени дин. изн., 156/20 - усклађени дин. изн., 15/21 - доп. усклађених дин. изн., 15/23 - усклађени дин. изн., 92/23 и 120/23 - усклађени дин. изн.);
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11 - одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 - др. закон и 95/18 - др. закон);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 25/15 и 109/21);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, бр. 111/09, 92/11 и 93/12);
- Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 101/15, 95/18 - др. закон и 40/21);
- Закон о комуналним делатностима („Службени гласник РС“, бр. 88/11, 104/16 и 95/18);

- Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/07, 83/14 - др. закон, 101/16 - др. закон, 47/18 и 111/21 - др. закон);
- Закон о финансирању локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 62/06, 47/11, 93/12, 99/13 - усклађени дин. изн., 125/14 - усклађени дин. изн., 95/15 - усклађени дин. изн., 83/16, 91/16 - усклађени дин. изн., 104/16 - др. закон, 96/17 - усклађени дин. изн., 89/18 - усклађени дин. изн., 95/18 - др. закон, 86/19 - усклађени дин. изн., 126/20 - усклађени дин. изн., 99/21 - усклађени дин. изн., 111/21 - др. закон, 124/22 - усклађени дин. изн. и 97/23 - усклађени дин. изн.);
- Закон о пловидби и лукама на унутрашњим водама („Службени гласник РС“, бр. 73/10, 121/12, 18/15, 96/15 - др. закон, 92/16, 104/16 - др. закон, 113/17 - др. закон, 41/18, 95/18 - др. закон, 37/19 - др. закон, 9/20 и 52/21);
- Закон о јавно-приватном партнерству и концесијама („Службени гласник РС“, бр. 88/11, 15/16 и 104/16);
- Закон о јавном здрављу („Службени гласник РС“, број 15/16);
- Закон о шумама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18 - др. закон);
- други закони.

Осим горе наведених закона који уређују директно или посредно водну делатност, пословање ЈВП „Србијаводе“ уређују и:

- Закон о јавним предузећима („Службени гласник РС“, бр. 15/16 и 88/19);
- Закон о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 36/11, 99/11, 83/14 - др. закон, 5/15, 44/18, 95/18, 91/19 и 109/21);
- Закон о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 - одлука УС, 113/17 и 95/18 - аутентично тумачење);
- Закон о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС“, број 35/23);
- Закон о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - испр., 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21, 138/22, 118/21 - др. закон и 92/23);
- Закон о рачуноводству („Службени гласник РС“, бр. 73/19 и 44/21 - др. закон);
- Закон о ревизији („Службени гласник РС“, број 73/19);
- Закон о јавним набавкама („Службени гласник РС“, бр. 91/19 и 92/23);
- Закон о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85, 45/89 - одлука УСЈ и 57/89, „Сл. лист СРЈ“, бр. 31/93, „Сл. лист СЦГ“, бр. 1/2003 - Уставна повеља и „Сл. гласник РС“, бр. 18/20);
- Закон о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16, 95/18 - аутентично тумачење и 2/23 - одлука УС);
- Закон о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр. 80/02, 84/02 - испр., 23/03 - испр., 70/03, 55/04, 61/05, 85/05 - др. закон, 62/06 - др. закон, 63/06 - испр. др. закона, 61/07, 20/09, 72/09 - др. закон, 53/10, 101/11, 2/12 - испр., 93/12, 47/13, 108/13, 68/14, 105/14, 91/15 - аутентично тумачење, 112/15, 15/16, 108/16, 30/18, 95/18, 86/19, 144/20, 96/21 и 138/22);
- закони којима се уређује област рибарства, озакоњења објеката, запошљавања и други закони.

Подзаконска акта

- Уредба о утврђивању Општег плана за одбрану од поплава;
- Наредба о утврђивању Оперативног плана за одбрану од поплава за 2024. годину;
- Правилник о садржини и обрасцу захтева за издавање водних аката и садржини мишљења у поступку издавања водних услова;
- Одлука о утврђивању пописа вода I реда;
- Одлука о одређивању граница водних подручја;
- Правилник о одређивању водних јединица и њихових граница;
- Уредба о давању у закуп водног земљишта у јавној својини;

- Одлука о утврђивању почетне висине закупнине по којој се водно земљиште у јавној својини може дати у закуп;
- Правилник о садржини и начину вођења регистара заштићених области;
- Правилник о садржини и начину вођења Катастра водних објеката;
- Правилник о утврђивању водних тела површинских и подземних вода;
- Правилник о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода;
- Правилник о садржини и начину вођења водног информационог система, методологији, структури, категоријама и нивоима сакупљања података, као и о садржини података о којима се обавештава јавност;
- Међународни рачуноводствени стандарди;
- Правилник о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике;
- Правилник о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике;
- Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем;
- Правилник о садржини извештаја о јавним набавкама и начину вођења евиденције о јавним набавкама;
- Друга подзаконска акта која су у вези са пословањем ЈВП „Србијаводе“.

Интерна акта

- Статут Јавног водопривредног предузећа „Србијаводе“ Београд;
- Колективни уговор за ЈВП „Србијаводе“ Београд;
- Правилник о организацији и систематизацији послова у Јавном водопривредном предузећу „Србијаводе“ Београд;
- Правилник о безбедности информационо-комуникационог система ЈВП „Србијаводе“;
- Пословник о раду Надзорног одбора;
- Акт о процени ризика ЈВП „Србијаводе“;
- Правилник о интерној ревизији;
- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова у случају ратног или ванредног стања у ЈВП „Србијаводе“;
- Правилник о ближем уређивању поступка јавне набавке у ЈВП „Србијаводе“ Београд;
- Правилник о управљању сукобом интереса у ЈВП „Србијаводе“;
- Правила заштите од пожара;
- Правилник о поступку унутрашњег узбуњивања;
- Правилник о електронској евиденцији радног времена запослених;
- Правилник о приправницима;
- Правилник о понашању и одевању запослених у ЈВП „Србијаводе“;
- Правилник о расходовању и отуђивању основних средстава ЈВП „Србијаводе“;
- Правилник о поступку утврђивања накнаде за воде;
- Правилник о рачуноводству и рачуноводствене политике;
- Правилник о потрошњи горива;
- Правилник о накнадама путних и других трошкова;
- Правилник о условима коришћења службених телефона и службених мобилних телефона;
- Правилник о коришћењу службеног моторног возила и унутрашњој контроли безбедности саобраћаја у ЈВП „Србијаводе“;
- Правилник о канцеларијском и архивском пословању;
- Програм основне обуке из области заштите пожара;
- План евакуације;
- План узбуњивања и обавештавања у случају пожара и елементарне непогоде;

- План интегритета;
- Процена ризика од катастрофа;
- Процена ризика у заштити лица, имовине и пословања ЈВП „Србијаводе“;
- друга интерна акта.

2.2 СТРАТЕШКИ И ПЛАНСКИ ОКВИР

Стратешка, планска и нормативна акта која су основ за управљање водама на територији Републике Србије дефинисана су Законом о водама.

Стратегија управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године („Службени гласник РС“, број 3/17), представља плански документ којим се утврђују дугорочни правци управљања водама и на основу којег ће се спроводити реформе сектора вода, како би се достигли потребни стандарди у управљању водама, укључујући организационо прилагођавање и системско јачање стручних и институционалних капацитета на националном, регионалном и локалном нивоу.

Остала стратешка документа од утицаја на пословање ЈВП „Србијаводе“ су:

Стратегије

- Стратегија пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014-2024. године;
- Стратегија развоја шумарства Републике Србије;
- Програм управљања отпадом у Републици Србији за период 2022-2031. године;
- Програм економских реформи за период од 2022. до 2024. године;
- Стратегија за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године;
- Акциони план за спровођење Стратегије управљања водама на територији Републике Србије за период од 2021. до 2023. године;
- Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године;
- Стратегија развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. до 2025. године;
- Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара;
- Стратегија управљања минералним ресурсима Републике Србије до 2030. године;
- Национална стратегија за апроксимацију у области животне средине за Републику Србију;
- Национална стратегија заштите и спасавања у ванредним ситуацијама;
- Стратегија развоја интерне финансијске контроле у јавном сектору Републике Србије;
- Национална стратегија одрживог развоја.

Планови

Основна Планска документа из области вода која су прописана Законом о водама и која ближе уређује пословање у оквиру ЈВП „Србијаводе“ су:

- План управљања водама на територији Републике Србије;
- План вађења речног наноса за период 2024-2026;
- План управљања Ризиком од поплава за територију Републике Србије;
- Просторни план Републике Србије.

Делатност ЈВП „Србијаводе“ у области израде водних аката за планску документацију је утврђена Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-испр., 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23) и одредбом члана 117. став 1. Закона о водама и то:

- тачка 17) израда просторних (просторни план јединице локалне самоуправе, просторни план подручја посебне намене и регионални просторни план) планова;
- тачка 20) израда урбанистичких (план генералне регулације и генерални урбанистички план) планова.

3. РАЗВОЈ ОСНОВНИХ ДЕЛАТНОСТИ КОМПАНИЈЕ

Водни објекти, заједно са уређајима који им припадају, чине техничку, односно технолошку целину, служе за обављање водне делатности и представљају водопривредну инфраструктуру.

Интегрално управљање водама, у смислу Закона о водама, чини скуп мера и активности усмерених на одржавање и унапређење водног режима, обезбеђивање потребних количина вода захтеваног квалитета за различите намене, заштиту вода од загађивања и заштиту од штетног дејства вода.

Како би испунило своју мисију и на тај начин активно утицало на подизање животног стандарда становништва и допринело убрзању привредног развоја, ЈВП „Србијаводе“ ће:

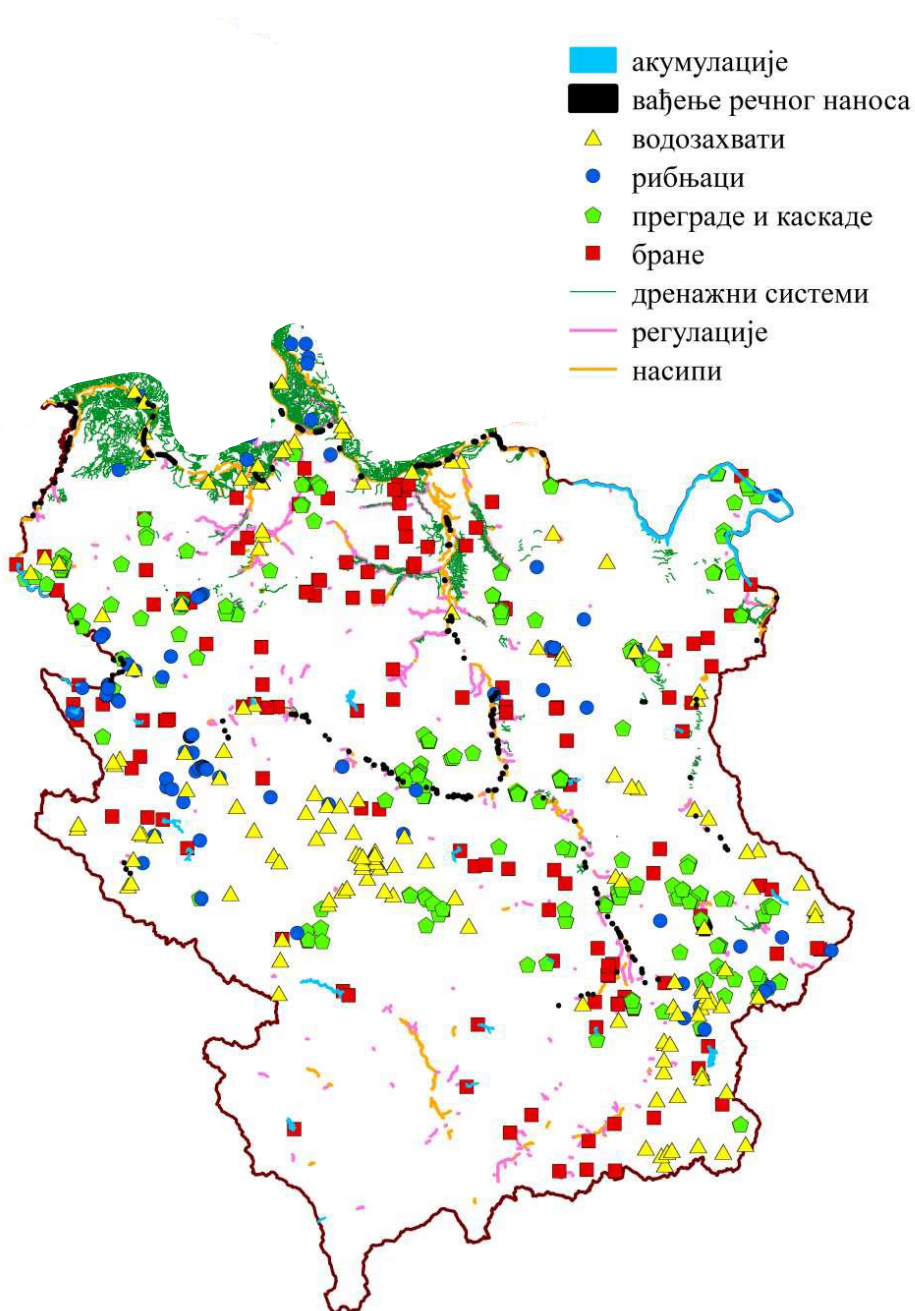
- правремено и уз оптималну просторну и временску дистрибуцију обезбедити воду захтеваног квалитета и квантитета за различите намене у складу са потребама и захтевима корисника, а према постојећим капацитетима;
- градити, одржавати и управљати водним објектима:
 - за уређење водотока и заштиту од поплава на водама I реда у јавној својини;
 - за одводњавање и наводњавање у јавној својини;
 - регионалних и вишенамених хидросистема у јавној својини;
- допринети изградњи инфраструктуре за заштиту квалитета вода;
- спроводити мере, поступке и активности у циљу изградње, физичког и функционалног очувања изграђених објеката за заштиту од поплава и ерозије, односно штитити становништво, природна и створена добра и ресурсе од штетног дејства вода;
- спроводити одбрану од поплава и леда;
- вршити регулацију водног режима ангажовањем водних објеката ради одвођења сувишних вода са земљишта;
- извршавати послове из међудржавних споразума у области вода на територији централне Србије;
- омогућити коришћење водних снага за производњу електричне енергије;
- управљати водним земљиштем у јавној својини;
- организовати научно-истраживачке активности, развијати и израђивати планска документа и техничку документацију у области управљања водама;
- успостављати и водити водне регистре и водни информациони систем;
- перманентно унапређивати односе с јавношћу и корисницима у циљу очувања и побољшања имиџа и остваривања стабилних пословних резултата;
- константно унапређивати пословне процесе и укупне перформансе пословања, применом принципа корпоративног управљања, деловањем интерне ревизије, имплементацијом система управљања квалитетом, управљањем ризицима пословања и унапређењем информационог система.

3.1 ДОСТИГНУТ НИВО РАЗВОЈА ОСНОВНИХ ДЕЛАТНОСТ

Достигнути ниво развоја основних водопривредних делатности је производ традиције и континуираног рада у сектору водопривреде у претходних 100 година. Након 1950. године до 1985. водопривреда доживљава свој процват са изградњом многих вишенамених регионалних хидросистема намењених за заштиту од вода као и за коришћење вода. У годинама које су за нама сектор водопривреде је константно развијао своје делатности и градио нове водне објекте намењене грађеним Републике Србије и то ће наставити да чини и даље.

У складу са Законом о водама ЈВП „Србијаводе“ управља водама и водним земљиштем на начин који омогућава интегрално управљање и унапређење вода са аспекта: заштите од штетног дејства вода, заштите вода и коришћења вода.

На слици испод може се видети свеобухватни преглед водних објеката и развоја водне делатности на територији централне Србије која је у надлежности ЈВП „Србијаводе“.

3.1.1 Водно добро и водно земљиште

Управљање водним земљиштем дефинисано је у складу са Законом о водама као и посебним подзаконским актима који уређују предметну област. ЈВП „Србијаводе“ се бави управљањем водног земљишта у својини Републике Србије и сходно закону спроводи поступак давања земљишта у закуп на оним деловима и деоницама за које сходно стратешким, планским и организационим документима утврди да имају повољан утицати на водни режим као и на оним деловима где утврди да нема значајних утицаја на водни режим.

Намена

Водно земљиште се према намени може користити за:

- изградњу, реконструкцију и санацију водних објеката;
- одржавање корита водотока и водних објеката;
- спровођење мера које се односе на уређење водотока и заштиту од штетног дејства вода, уређење и коришћење вода и заштиту вода;
- изградњу и одржавање линијских инфраструктурних објеката;
- изградњу и одржавање објеката намењених одбрани државе;
- изградњу и одржавање бродоградилишта, као и лука, пристаништа, пловног пута и других објеката у складу са законом којим се уређује пловидба;
- изградњу и одржавање објеката за коришћење природних купалишта и за спровођење заштитних мера на природним купалиштима;
- изградњу и одржавање објеката за производњу електричне енергије коришћењем водних снага;
- формирање привремених депонија шљунка, песка и другог материјала;
- изградњу објеката за које се издаје привремена грађевинска дозвола у смислу закона којим се уређује изградња објеката;
- постављање мањих монтажних објеката привременог карактера за обављање делатности за које се не издаје грађевинска дозвола у смислу закона којим се уређује изградња објеката;
- постављање привезишта за чамце, као и плутајућег објекта у смислу закона којим се уређују пловидба и луке;
- спорт, рекреацију и туризам;
- обављање пољопривредне делатности;
- вршење експлоатације минералних сировина у складу са Законом о водама и посебним законима;

и сходно дефинисаним наменама и Одлуком о утврђивању почетне висине закупнине по којој се водно земљиште у јавној својини може дати у закуп, даје се у закуп на период који не може бити дужи од 15 година, изузев на изградњу објеката у ком случају рок не може бити дужи од 50 година. Поступак давања у закуп водног земљишта у јавној својини утврђен Уредбом о давању у закуп водног земљишта у јавној својини („Службени гласник РС“, бр. 50/19 и 2/23-одлука УС).

Стање система

ЈВП „Србијаводе“ је, у складу са Законом о водама, у 2018. години започело процедуру давања у закуп водног земљишта путем јавног позива. Генерална оцена је да тренутно значајан број објеката који се налази на водном земљишту нема решено питање власништва и да ће се кроз пословање ове активности интензивирати у наредном периоду.

Како би се омогућила транспарентност и јавност у раду у складу са Законом о водама за потребе обављања закупа формирани су јавни WEB портали на којима се у реалном времену могу пратити начини рада и видети подаци о закупцима водног земљишта, стању расположивих аката и

начину коришћења водног земљишта. Ово је свакако једна од развојних активности ЈВП „Србијаводе“ која ће наставити да се унапређује у овом планском периоду.

3.1.2 Објекти за уређење и коришћење вода – Регионални и вишенаменски хидросистеми (броне и акумулације)

Врста објеката

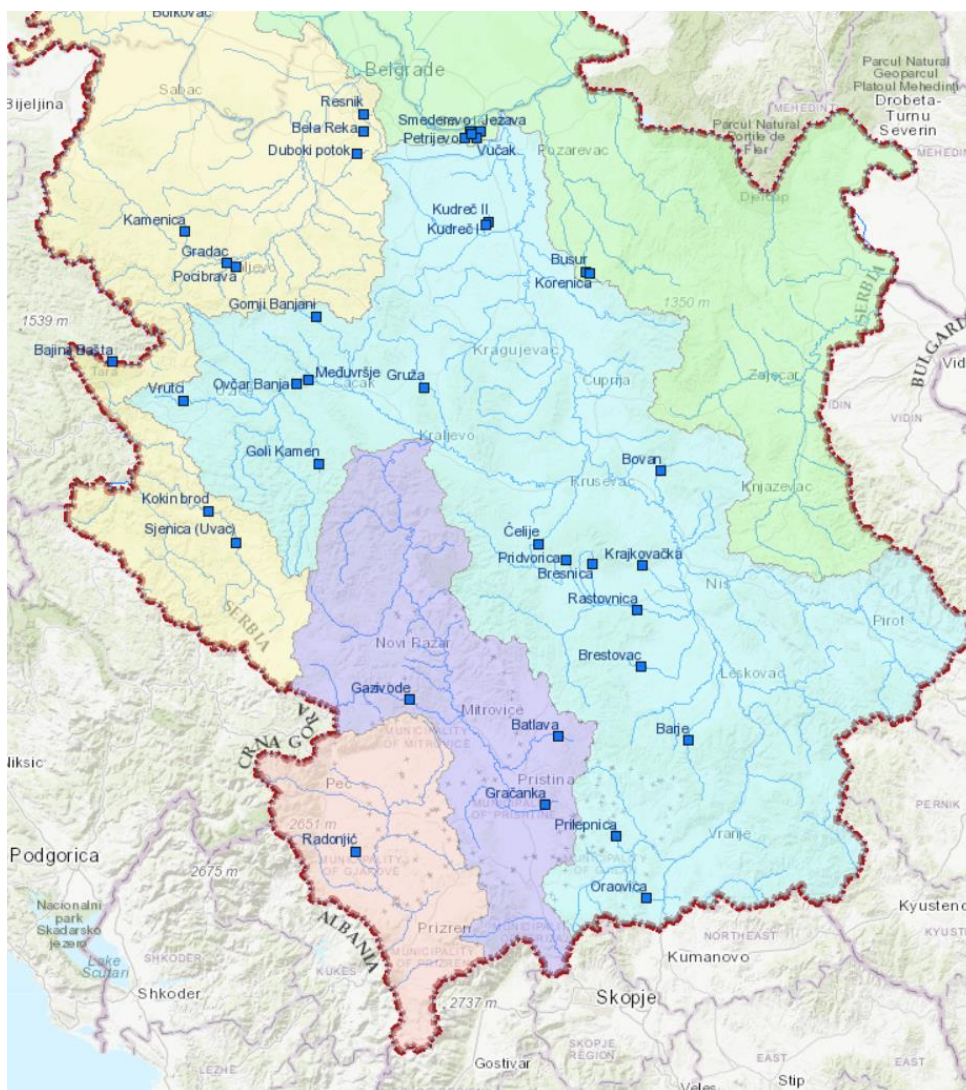
Регионални и вишенаменски хидросистеми су сложени хидросистеми који служе за обезбеђење потреба у области вода (снабдевање водом, наводњавање, заштита вода, заштита од штетног дејства вода), на територији две или више јединица локалне самоуправе.

Намена објекта

- Захватање воде за потребе корисника вода;
- Одбрана од поплава;
- Обезбеђење гарантованог еколошког протока;
- Производња електричне енергије;
- Прерада и дистрибуција воде корисницима.

Стање објекта – Степен изграђености

На територији у надлежности ЈВП „Србијаводе“ према оперативном плану постоје 44 високе бране и акумулације. Највећи део објеката налази се на територије водопривредног центра „Морава“ Ниш. Изградњом више наменских система на територији централне Србије од 80 година бележи пад све до 2014. године, када се кренуло у нови инвестициони циклус развоја ових изузетно значајних и стратешких објеката од државног значаја. Опште је познато да Република Србија спада у ред средње богатих земаља по питању воде, такође у Републици Србији је посебно изражена просторна и временска неравномерност у количини доступне воде, а према последњим подацима међународних организација и централни и јужни делови територије земље су категорисани у изузетно осетљива подручја у погледу климатске промене. У оквиру свих стратешких докумената кључне мере за интегрално управљање водама се огледају кроз изградњу више наменских регионалних хидро система који могу гарантовати одржив развој и сигуран водни ресурс на територији Србије. Постоји изузетна потреба за повећањем степена изграђености вишенаменских система обзиром да ниво постојеће изградње није довољан. На наредној слици приказан је просторни распоред постојећих регионалних хидросистема.

Стање објекта – Физичко стање објекта

Стање вишенаменских хидросистема првенствено због недовољних улагања у редовно и инвестиционо одржавање није на завидном нивоу. Законом о водама дефинисано је да је управљање и одржавање регионалних вишенаменских хидросистема поверено јавним водопривредним предузећима и јединицама локалних самоуправа.

Многи од објеката су грађени и инвестирани из фонда вода којима су управљали тадашњи СИЗ-ови (самоуправне интересне заједнице бивше СФРЈ) и у процесу реструктурирања водопривреде и измене закона дошло је до пуно проблема из који суштински статус ових система још у потпуности није дефинисан како са правно техничке тако и са финансијске стране. У одржавања ових система у делу објеката који се односе на заштиту од поплава се врши на годишњем нивоу сходно обиму расположивих средстава. На системима који су намењени за производњу електричне енергије редовно управљање врши ЕПС и усаглашава се са водопривредом за време трајања одбране од поплава. На системима где постоји намена за водоснабдевање редовно управљање врше углавном локална јавна комунална предузећа и усаглашава се са водопривредом за време трајања одбране од поплава. Не постоје годишњи редовни планови нити уговори о заједничком улагању и планирању одржавања ових система који су у складу са потребама система и то представља једну од основних проблематика. Већина ових објеката није јасно статусно решена (недостаје техничка документације, нису у потпуности решена имовинско правна питања, не постоје целовите и одговарајуће дозволе и акта потребна рад система). Улагања у регионалне и вишенаменске системе нису довољна како би се они одржавали на пројектованом стању.

3.1.3 Објекти за уређење и коришћење вода – Системи за наводњавање у јавној својини

Наводњавање представља хидротехничку меру за побољшање физичких особина земљишта додавањем воде, како би се постигла оптимална влага за време вегетације и тако постигао оптималан принос.

Врста објеката

Захвати из водотока, канала, језера и брана са акумулацијама, црпне станице, цевоводи, канали, уставе, затварачи, хидранти, секундарна мрежа и уређаја који им припадају.

Намена објекта

- Захватање и коришћење воде одговарајућег квалитета и количине за потребе наводњавања,
- Дистрибуција воде под притиском или гравитационо до корисника наводњавања.

Стање објекта – Степен изграђености

У периоду од 1945. године почиње значајнији развој система за наводњавање у централној Србији који је интензивирао шездесетих и седамдесетих година прошлог века. Због нејасне аграрне политике периода кризе и нејасних стратешких мера у области наводњавања и недовољно развијених законодавних решења као и због малих улагања централна Србија је дочекала нови миленијум без озбиљних система за наводњавање који се налазе у јавној својини. Већи део изграђених система је временом девастиран и практично се налази ван употребе.

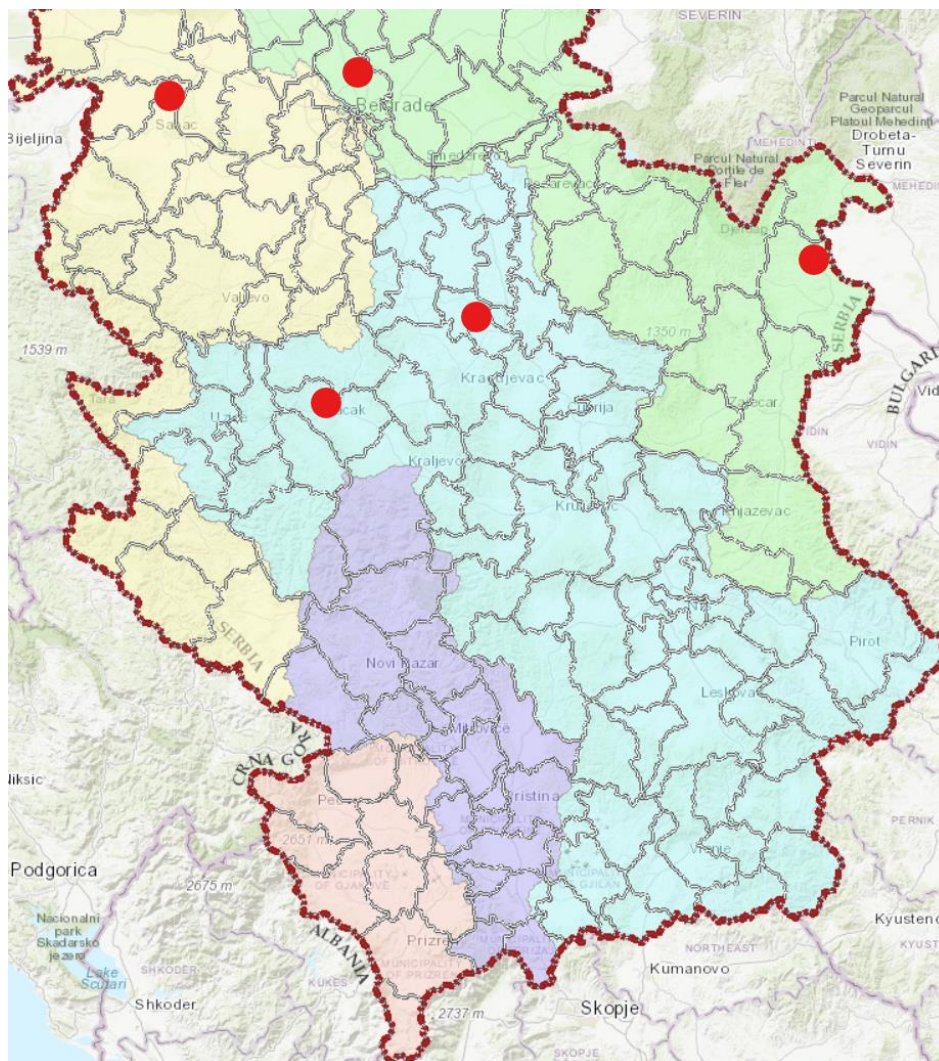
До 2014. године на територији централне Србије су изграђена 2 система за наводњавање у јавној својини: 1. Неготин на површини од ~ 1100 ha и систем за наводњавање Гроцка који је пренет на управљање локалној самоуправи и налази се ван надлежности ЈВП „Србијаводе“

На територији централне Србије од 2014. године интензивира се развој и модернизација наводњавања у периоду до 2023. године из међународних извора финансирања реализоване су делимично или у целини инвестиције у системе за наводњавање у јавној својини на територији: Чачка, Мачве-CSN6, Тополе и Панчевачког рита-Кишвара.

Такође, средствима буџета Републике Србије започета је изградња и система за наводњавање Смедерево-Удовички плато. У наставку је дат просторни положај и табеларни приказ карактеристика постојећих система за наводњавање у јавној својини.

НАЗИВ СИСТЕМА	Површина за наводњавање [ha]	Опис система
Систем за наводњавање Мачва-CSN6	10.900	Каналска мрежа 61.8 km и 17 црпних станица, 1 водозахват из канала
Систем за наводњавање Чачак-Парменац	380	Каналска мрежа 5.35 km, Цевоводи под притиском 10.9 km, 4 црпне станице, водозахват из водотока
Систем за наводњавање Топола–Винча, Плацковац, Блазнава	300	Цевоводи под притиском 4.6 km, 2 резервоара и 3 црпне станице, водозахват из водотока
Систем за наводњавање Панчевачки рит-Кишвара	10.000	Каналска мрежа 246 km, 1 црпна станица, 1 водозахват из водотока

Систем за наводњавање Неготин	1.100	Цевоводи под притиском, 1 црпна станица
-------------------------------	-------	---

Стање објекта – Физичко стање објекта

Обзиром да су предметне инвестиције скоро завршене неки од система се још увек налазе у гарантном периоду, такође неки системи попут Мачве-CSN6, Тополе и Смедерево - Удовичког платоа још увек нису завршени и очекује их наставак фазне изградње .

Системи који су потпуно функционални и са становишта ОПЕКС-а прихватљиви за рад су системи за наводњавање Панчевачки рит-Кишвара и Чачак. Систем за наводњавање на територији Мачве је у потпуности опремљен али са становишта напајања изостало је за сада електро енергетско напајање као примарно и тренутно је у функцији једино секундарно напајање путем агрегата на течна горива. Систем за наводњавање Топла и Смедерево - Удовички плато захтевају наставак опремања и изградње како по питању дистрибутивне мреже тако и по питању електро енергетског напајања.

Општа оцена је да се они налазе у добром стању. Обзиром на карактер појединих инвестиционих решења, начин наводњавања и начин дистрибуције воде потреба за одржавањем варира од система до система. Свакако да ће временом бити потребно одвајања значајнијих средстава за редовно и инвестиционо одржавање система од до сада планираних 130 милиона

динара. Процена да са развојем наводњавања као и са растућом потребом за одржавањем кроз време потребно је планирати средства у износу од ~ 300 милиона динара.

Делимично је завршен регистар објеката у оквиру система за наводњавање у јавној својини, формиран у складу са Законом о водама и Правилником о садржини и начину вођења катастра водних објеката и одговарајућим обрасцем.

Делимично су унети објекти у оквиру система за наводњавање у јавној својини у водни информациони систем у складу са Законом о водама и Правилником о садржини и начину вођења водног информационог система, методологији, структури, категоријама и нивоима сакупљања података, као и о садржини података о којима се обавештава јавност („Службени Гласник РС“, бр. 54/11). Подаци о овој врсти водних објеката су унети у ГИС (географски информациони систем) и доступни су преко вебпортала јавног предузећа.

3.1.4 Објекти за уређење водотокова за заштиту од поплава, ерозија и бујица

3.1.4.1 Насипи

Врста објеката

Главни, секундарни и летњи насипи са припадајућим објектима, кејски и одбрамбени зидови, растеретни и латерални канали.

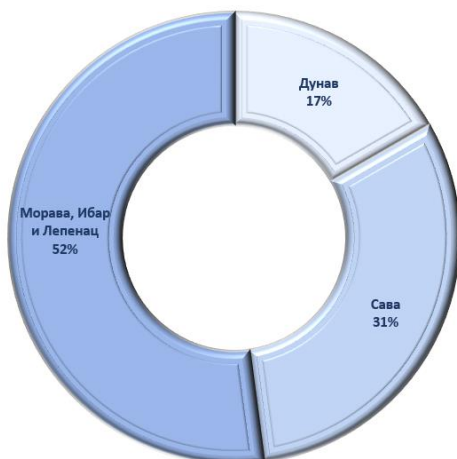
Намена објекта

Намена објеката за заштиту од поплава је да (уз друге мере и активности) на рационалан начин штите људе, природна и радом створена материјална добра и ресурсе од поплава. Изградњом објеката за одбрану од поплава се смањује ризик од штетних последица поплава, посебно на људско здравље и живот, животну средину, културно наслеђе, привредне активности и инфраструктуру.

Стање објекта – Степен изграђености

На територији у надлежности ЈВП „Србијаводе“ изграђено је 2,159 km одбрамбених насипа који се налазе на водним подручјима: Дунав, Сава, Морава, Ибар и Лепенац. Процентуална заступљеност система за одбрану од поплава приказана је на графику испод.

ПРОЦЕНТУАЛНА ЗАСТУПЉЕНОСТ ДУЖИНА ОДБРАМБЕНИХ СИСТЕМА ПО ВОДНИМ ПОДРУЧЈИМА

Водно подручје	Дужина (km)
Дунав	360.83
Сава	674.02
Морава, Ибар и Лепенац	1,124.45
Укупно:	2,159.30

Највећа дужина водних објеката за заштиту од поплава налази се на сливу Велике Мораве. У складу са Законом о водама ЈВП „Србијаводе“ су задужене за управљање водама и заштиту од штетног дејства вода на водама I реда.

Према прелиминарној процени ризика од поплава на подручју у надлежности ЈВП „Србијаводе“ налази се 85 значајних поплавних подручја. Већина изграђених водних објеката се налази на водотоковима I реда изузев појединих објеката који су изграђени на водама II реда али чине јединствен систем заштите од поплава у оквиру исте штићене касете.

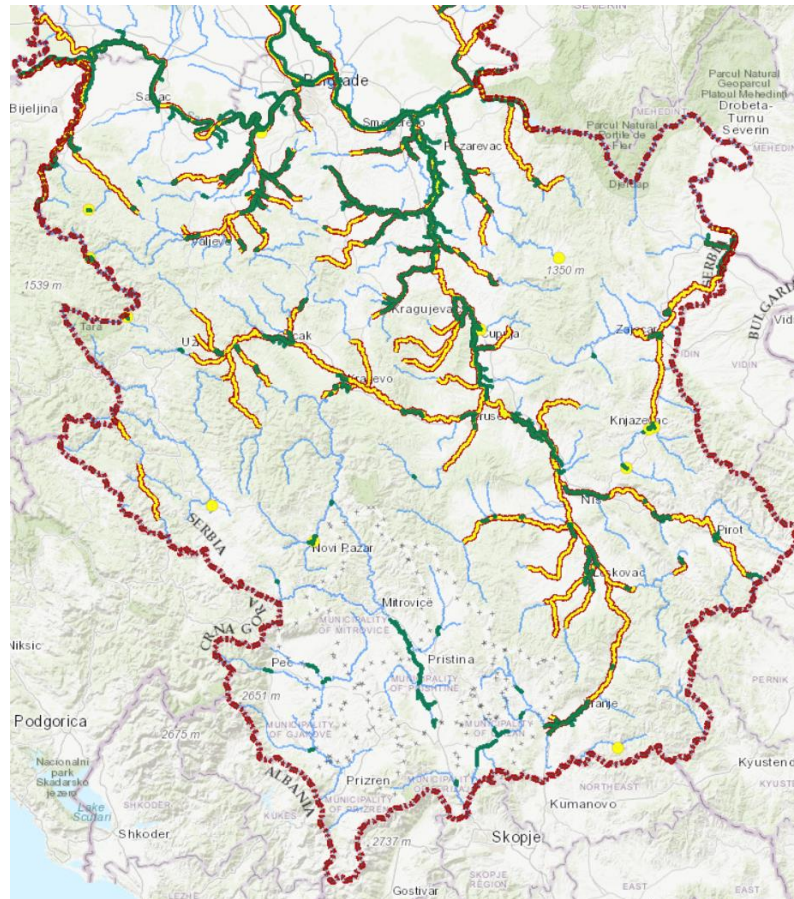
На највећем подручју централне Србије протежу се сливови Колубаре и Велике Мораве који су уједно национални водотоци, за разлику од Дрине, Саве и Дунава који имају међународни карактер.

Системи за одбрану од поплава су у највећој мери изграђени у периоду од 1965. до 1985. године, а након разорних поплава из 2014. године извршена је реконструкција дела објеката који су оштећени. У периоду од 2014. до 2020. године у више наврата су се дешавале поплаве на великом броју водотокова често на сливовима Колубаре и Мораве, али и са изузетно тешким одбранама на сливовима Саве и Дунава, посебно се издвајају поплаве 2014, 2016, 2019, 2020. и 2021. године.

Већи део система за заштиту од поплава изграђен је на подручјима насељена и градова, пољопривредне површине су у малој мери заштићене на меродавне критеријуме и присутна су честа плављења. Такође, урбанизација насеља и локалних самоуправа је интензивна и улагања у систем заштите од поплава су недовољна да би се овај развој могао пратити. Када се узме у обзир да велики део централне Србије карактеришу бујични сливови који карактерише изузетна временска неравномерност у погледу протока а самим тим и поплаве које се дешавају су кратког трајања и великог интензитета, може се закључити да једино структурне мере одбране од поплава могу допринети смањењу ризика и побољшању сигурности имовине и живота грађана Србије.

Све ово говори да систем заштите од поплава није изграђен у довољној мери и да су потребна значајна улагања у нове мере и изградњу нових или реконструкцију постојећих насипа.

На наредним сликама је приказан је упоредни приказ значајних поплавних подручја и постојећих насипа.

Стање објекта – Физичко стање објекта

Како би изграђени објекти задржали пројектовани степен заштите брањеног подручја од поплава, годишњим програмом пословања ЈВП „Србијаводе“ планирају средства за: редовно одржавање, санацију регистрованих слабих места, реконструкцију деоница на којима није постигнут жељени степен заштите брањеног подручја. Поред наведеног планира се изградња нових објеката за подручја на којима је потребно смањити степен ризика од поплава.

Посебан проблем представља чињеница да су годишња средства обезбеђена за редовно одржавање у последњих 15 година на нивоу од око 60% од потребних у односу на нормативе. За њихово одржавање у складу са стандардима, критеријумима и нормативима за 2023. годину потребно је издвојити 4.9 милијарди динара, а обезбеђена су средства у износу од 980 милиона динара. Не одржавање заштитних објеката у пуном обиму доводи у питање рад осматрачке службе и оперативно спровођење одбране од поплава у периоду спровођења одбране од поплава.

Стање постојећих насипа је директно у спрези за нивоом улагања у инвестиционо и редовно одржавање. Тренутно ниво одржавања је на 30% од планираног и према пројекцијама буџета Републике Србије тај тренд ће се наставити и у наредне 3 године. Делом због климатских промена, делом због нивоа одржавања, као и чињенице да је већи део ових објеката грађен пре више од 50 година неопходне су значајније инвестиције у ове водне објекте.

Делимично је завршен регистар објеката за заштиту од поплава, ерозије и бујица, формиран у складу са Законом о водама и Правилником о садржини и начину вођења катастра водних објеката и одговарајућим обрасцем.

Сви објекти за заштиту од поплава, ерозије и бујица су унети у водни информациони систем у складу са Законом о водама и Правилником о садржини и начину вођења водног информационог система. Подаци о овој врсти водних објеката су унети у ГИС и доступни су преко вебпортала јавног предузећа.

Није завршен процес легализације водних објеката за заштиту од поплава, ерозије и бујица.

Достигнути степен заштите је мањи од пројектованог због недовољног одржавања, а нарочито због неизведене поправке већих оштећења (санације), тако да још увек у насипима (тренутно) постоји **70** такзованих „слабих места“ на којима може доћи до продора воде у брањено подручје.

3.1.4.2 Регулационе грађевине

Врста објеката

Обалоутврде, преграде, прагови, напери и др. објекти у речном кориту намењени његовој стабилизацији, вештачка речна корита.

Намена објекта

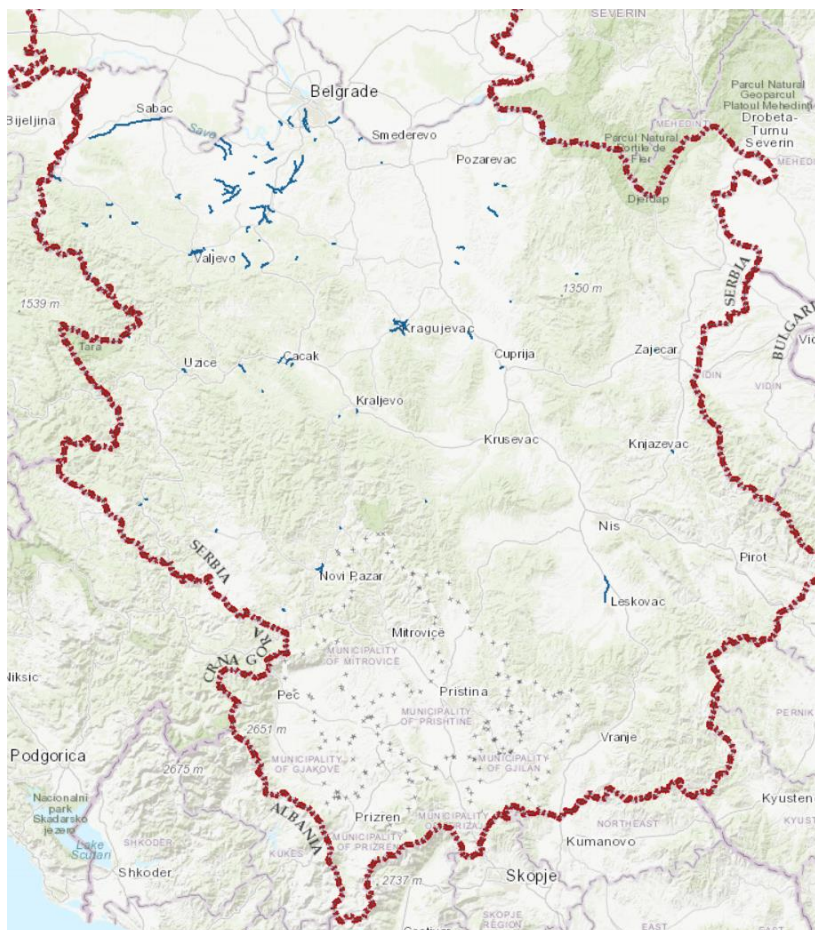
- заустављање и спречавање деформације речног корита услед природних или антропогених утицаја (одбацивањем речне струје ка средини тока, преграђивањем и засипањем сувишних рукаваца речног тока или старог напуштеног корита, успоравањем тока, стабилизацијом уздужног профила речног тока и др.);
- обезбеђење потребне пропусне моћи корита за воду, речни нанос и лед;
- обезбеђења потребних пловидбених габарита.

Стање објекта – Степен изграђености

Највећи број регулационих грађевина налази се на међународним водотоковима и пловним рекама: Дунав, Сава, Дрина, Велика Морава. Такође, значајни регулациони радови вршени су на сливу Колубаре како за потребе ЕПС-а тако и за потребе водопривреде.

Сви ови објекти су грађени делом за уређење пловног пута и заштиту од ерозије обала. Посебно значајни водотоци са аспекта уређења тока су Дрина и Морава које имају изражену тенденцију меандрирања. На реци Дрини не постоји јасан концепт за интегрално уређење тока и свакако да то отежава чињеница да још увек нису усвојени заједнички билатерални споразуми између Републике Босне и Херцеговине и Републике Србије. У оквиру међународних пројеката и преко граничне сарадње интензивно се ради на припреми пројеката који би имали за циљ да јасно стабилизују и уреде ток Дрине.

У оквиру радова који се врше на пројектима развоја капиталне путне инфраструктуре тренутно се значајни регулациони радови врше на деоници Западне Мораве од Чачка до ушћа у Јужну Мораву. Овај пројекат има за циљ да интегрално сагледа утицај Аутопута који се гради у зони утицаја поплава и реке Западне Мораве.

Стање објекта – физичко стање објекта

Генерална оцена је да стање ових објеката варира у зависности од водотока до водотока. После 2014. године и разорних поплава на сливу Мораве и Колубаре, као и поплава у 2016. и 2018. години дошло је до оштећења на многим објектима. На десној обали Дрине која је у надлежности ЈВП „Србијаводе“, као и на притокама у сливу Дрине и Јадра постоје значајне деонице у оквиру којих је потребно или реконструисати или изградити нове објекте за уређење водотока. Такође, и приликом изградње саобраћајних коридора од државног значаја као што су:

- Коридор А1 Лесковац-Врање (грађен у зони реке Јужне Мораве и притока);
- Коридор А2 (грађен у зони река: Колубаре, Љига, Тамнаве и притока);
- Коридор А4 Ниш-Пирот (грађен у зони реке Нишаве и притока);
- Брза саобраћајница Шабац – Лозница (грађен у зони Дрине и притока).

На многим местима дошло је до локалног поремећаја водног режима који је погоршао стање заштите од штетног дејства вода и изазвао промену морфологије тока. На овим деоницама потребно је предвидети додатне мере и радове како би се успоставио нови режим заштите према интегралним принципима.

Процене су да је за ове мере у наредном периоду потребно издвојити ~ 1.8 милијарди како би се постојећи објекти вратили у пројектовано стање, пуну функционалност и како би се изградили приоритетни објекти за уређење водотокова на сливу централне Србије.

Делимично је завршен Регистар (катастар) објеката за уређење водотока, формиран у складу са Законом о водама и Правилником о садржини и начину вођења катастра водних објеката и обрасцем О-1.

Објекти за уређење водотока су делимично унети у Водни информациони систем у складу са Законом о водама и Правилником о садржини и начину вођења водног информационог система.

Није завршен процес легализације водних објеката за уређење водотока.

3.1.4.3 Антиерозиони објекти (преграде, прагове, плетери)

Врста објеката

Водни објекти за заштиту од ерозије и бујица су: преграде, уставе, регулација доњих токова бујица, обалоутврде, биотехнички објекти и други објекти за заштиту од ерозије и бујица.

Намена објекта

Ерозиона подручја на којима услед дејства воде, настају појаве спирања, јаружања, браздања, подривања и клижења, земљиште које може постати подложно овим утицајима због промена начина коришћења (сеча шума, деградација ливада, изградња објеката на нестабилним падинама и друго), као и земљиште рудничких и индустријских јаловишта. Намена објеката је да спречи деградацију земљишта и смањи штете од воде које могу настати као последица ових појава.

Стање објекта – Степен изграђености

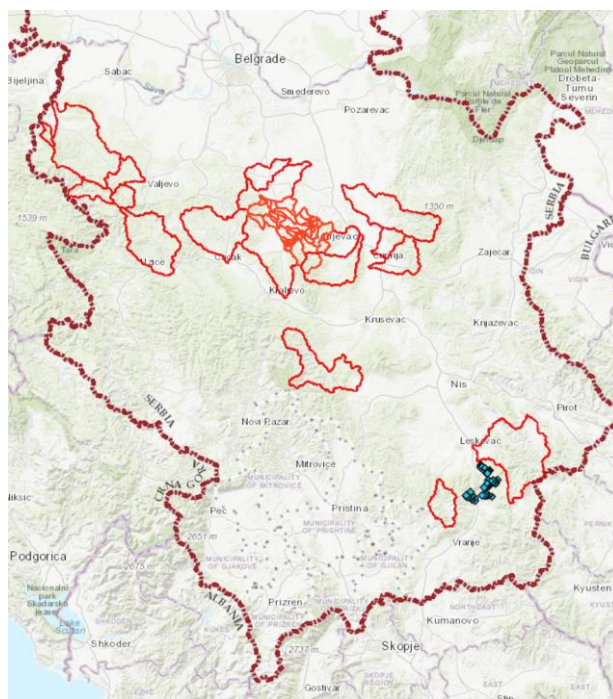
Према одлуци о попису вода првог реда, дефинисане су уједно и воде II реда које су у надлежности локалне самоуправе. Готово сви водотоци на територији централне Србије који се убрајају у воде II реда су бујични водотокови. Тачно стање изграђености ових објеката није познато. Обзиром да са променама надлежности и преласку дела надлежности на Локалне Самоуправе не постоји јасна стратегија и концепт уређења ове делатности. Локалне Самоуправе поред тога што немају капацитете како стручне тако и финансијске нису често ни упознати са повереним делатностима и с тим у вези готово и да не предузимају неке значајне активности.

Највећа потреба за антиерозионим радовима на територији ЈВП „Србијаводе“ постоји на сливовима: Дрине, Велике Мораве, Јужне Мораве, Западне Мораве, Ибра, Лепеница деловима слива Колубаре као и на водотокима на сливу Доњег Дунава.

У претходном периоду ЈВП „Србијаводе“ су израдите техничку документацију са предлогом мера на заштити од ерозија и бујица на одређеном броју подсливова који је приказан на наредној карти, међутим због мањка финансијских средстава за развојем даљих инвестиционих активности се стало.

Бр.	Слив	Подслив / Водоток
1	Западна Морава	Чемерница
2	Јужна Морава	Влацина
3	Дрина	Штира
4	Западна Морава	Скрапеж
5	Велика Морава	Ресава
6	Велика Морава	Раваница
7	Колубара	Обница
8	Велика Морава	Лугомир
9	Дрина	Љубовиђа
10	Лепеница	Лепеница
11	Дрина	Јадар
12	Западна Морава	Гружа
13	Колубара	Акумулација Ровни

14	Јужна Морава	Грделичка Клисура
15	Велика Морава	Црница
16	Западна Морава	Акумулација Ћелије - Расина
17	Велика Морава	Белица
18	Велика Морава	Јасеница и Кубуршница

Стање објекта – Физичко стање објекта

Због недовољно средстава на развоју ове делатности као и због чињенице да је значајан део надлежности ЗОВ пренесен на Локалне Самоуправе нема пуно активности на праћењу стања објеката за заштиту од ерозија и бујица.

Није завршен Регистар (катастар) објеката за уређење и заштиту од ерозија, формиран у складу са Законом о водама и Правилником о садржини и начину вођења катастра водних објеката и обрасцем О-1.

Објекти за уређење и заштиту од ерозија нису унети у Водни информациони систем у складу са Законом о водама и Правилником о садржини и начину вођења водног информационог система.

3.1.5 Објекти за заштиту од штетног дејства унутрашњих вода

Врста објеката

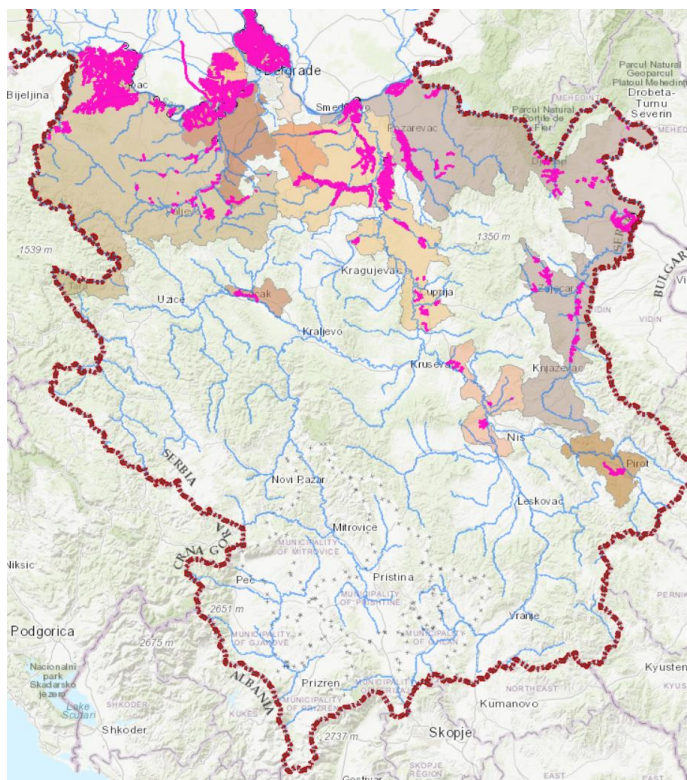
Главна и детаљна каналска мрежа са пратећим објектима (сифони, степенице, брзотоци, уставе, црпне станице, мостови и пропусти и сл.).

Намена објекта

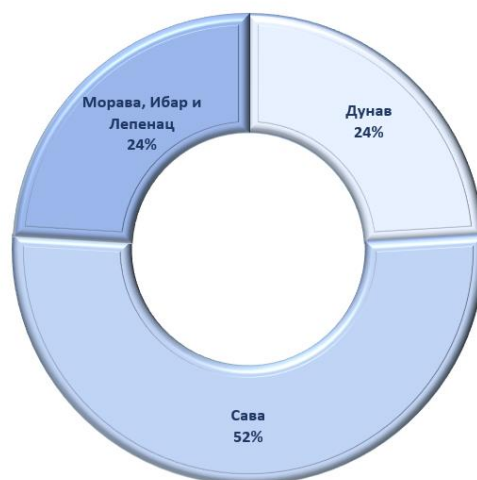
Обезбедити оптимални водно ваздушни режим у земљишту ради спречавања ризика од штетног дејства сувишних унутрашњих вода (површинских и подземних) на територији централне Србије.

Стање објекта – Степен изграђености

На подручју којим управља ЈВП „Србијаводе“ изграђено је 4981.86 km канала за одводњавање и 54 Црпне станице. На наредним сликама дат је просторни распоред и заступљеност каналске мреже према водним подручјима.

ПРОЦЕНТУАЛНА ЗАСТУПЉЕНОСТ ЦС ПО ВОДНИМ ПОДРУЧЈИМА

На подручју Водопривредног центра „Сава-Дунав“ налази се најсложенија и најгушћа мрежа канала и објеката за заштиту од унутрашњих вода.

На мелиорационим подручјима на територији коју покрива град Београд налази се најдужа мрежа канала, посебно се издваја подручје општине Палилула / Панчевачки рит где су каналска мрежа и објекти тако сложени да се по својој густини овај систем убраја у највеће системе у Европи.

Редовно одржавање система за одводњавање уназад 30 година је далеко испод норматива за те радове. Услед недовољног издвајања средстава за инвестиције у овом делу система, црпне станице и опрема су застарели и потребни трошкови електричне енергије као и одржавања су значајно изнад очекиваних на оваквим типовима објеката. У наредном периоду неопходан је потпуно нови инвестициони циклус којим би се потпуне ревитализовала и модернизовала опрема на системима за заштиту од унутрашњих вода у циљу стварања одрживог и интегралног начина управљања.

У претходном периоду приоритет у радовима који се спроводе на систему заштите од унутрашњих вода чинили су:

- одржавање главних канала,
- ремонт агрегата на црпним станицама, као и санирање грађевинског дела црпних станица,
- одржавање канала који су пријемници употребљених вода,
- уклањање биљне вегетације ради повећања ефеката одводњавања,

На подручју у надлежности ЈВП „Србијаводе“ налазе се 11 Мелиорационих подручја и то:

Бр	МЕЛИОРАЦИОНО ПОДРУЧЈЕ	Бр	МЕЛИОРАЦИОНО ПОДРУЧЈЕ
1	Београд Дунав1	6	Доњи Дунав
2	Београд Дунав2	7	Сава /Подрињско Колубарско
3	Београд Сава1	8	Морава /Велика Морава
4	Београд Сава2	9	Морава/Западна Морава
5	Београд Моарава	10	Морава/Јужна Морава
		11	Морава/Нишава

На подручју у надлежности ЈВП „Србијаводе“ према оперативном плану распоред дужина система који је одржаван изгледа као у следећој табели.

Редни бр.	ХМС	Дужина система (km)
1	ЈМ 1. - ЈМ 4.	41.53
2	ВМ 5	19.75
3	ДД 6.-ДД 13 и ДД 14.1, ДД 3.1, ДД 4.1, ДД 14.2, ДД 3.2, ДД 4.2 и ДД 5, ВМ 1	722.01
4	БГ С1 1. - БГ С1 5.	664.84
	ДД 15- ДД 19.	159.87
5	ВМ 4, БГ М1. и БГ М2.	186.17
6	ПК 23, ПК 24.2, ПК 25. ПК 26. и ПК 24.1.	135.52
7	ПК 11. – ПК 18., ПК 20. и ПК 19.	1269.41
8	БГ Д1 1.	688.93
9	ЗМ 1	36.00
10	ВМ 6.1. и ВМ 6.2.	99.33
11	Н 1.	33.81
12	ДД 1. ДД 2. ВМ 2. ВМ 3. и БГ М.3.	214.41
13	БГ С2 1. БГ С2 2. БГ С2 4. – БГ С2 11. БГ С2 3. БГ С2 12. – БГ С2 15. БГ С2 16. и БГ Д2 1.	453.68
14	ПК 1.1, ПК 9, ПК 1.3, ПК 2, ПК 4, ПК 5, ПК 6, ПК 7, ПК 10, ПК 1.2, ПК 3, ПК 8, ПК 21. и ПК 22.	220.76
		4981.86

Стање објекта – Физичко стање објекта

Већина постојећих система за одводњавање рачуната је на кише које за три дана дају 60 mm воденог талога и које треба одвести за 7 дана (вегетациони период) и 15 дана (ван вегетациони период), под условом да је терен нагнут према каналима или земљиште обрађено тако да се сувишне воде могу у том времену слити у најближе канале. Време сакупљања и одвођења сувишних вода претпоставља да се канали увек држе у уређеном стању и да је земљиште обрађено по површини и дубини за брзо одвођење сувишних вода са парцеле.

Овакви критеријуми првенствено су важили за одводњавање пољопривредног земљишта у циљу очувања водно-ваздушног режима. Треба имати у виду да су постојећи системи за одбрану од унутрашњих вода рађени пре више од 50 година и да је од тада до данас на многим система дошло до измене услова и меродавних критеријума како због урбанизације тако и због промене тла и хидролошке ситуације изазване климатским променама.

Постојећи системи су углавном у функционалном стању, али на оперативном минимуму. Чести су кварови опреме и објеката у одбрани од поплава као и у редовном раду који су последица старе и недовољно одржаване опреме.

Проблеми урбанизације и претварања пољопривредног у урбанизовано грађевинско земљиште су чести. Ова чињеница је проузроковала да се време отицања скратило, а да су се количине воде повећале што представља посебни удар на готово сваки од система обзиром да многи раде ван пројектованог опсега.

Једна од најзначајнијих активности на територији Републике Србије који је планирана за 2027. годину је изградња комплекса Национални стадион, инфраструктуре и објеката у функцији ЕХРО 2027 који се планира на територији општине Сурчин у сред хидромелиорационог система „Београд Савал“ Сурчинско доње поље – Систем Петрац. На овом подручју биће потребно потпуно

унапредити и модернизовати постојећу каналску мрежу и објекте како би се задовољили захтеви нових корисника и обезбедио довољан степен заштите од унутрашњих вода.

Такође, на делу општине Крњача у зони хидромелиорационог система „Београд Дунав1“ планирана је изградња научно технолошког парка „Пупин прарк“ за који се такође планира интегрално уређење система за заштиту од унутрашњих вода који мора бити пројектован и реконструисан са новим критеријумима заштите.

Развој система за одводњавање директно је у спрези са развојем система за одвођење атмосферске канализације која је у надлежности локалних комуналних предузећа и како ниво развоја инфраструктуре није у стању да прати ниво развоја урбанизације долази до пуне проблема приликом већих падавина на многим деловима система за заштиту од унутрашњих вода

Делимично је завршен Регистар (катастар) објеката за заштиту од унутрашњих вода, формиран у складу са Законом о водама и Правилником о садржини и начину вођења катастра водних објеката и обрасцем О-1.

Објекти за заштиту од унутрашњих вода су делимично унети у Водни информациони систем у складу са Законом о водама и Правилником о садржини и начину вођења водног информационог система.

Није завршен процес легализације водних објеката за уређење водотока.

3.1.6 Објекти за коришћење вода

Оцена постојећег стања постојећих објеката

Снабдевање водом становништва представља приоритет над свим осталим облицима коришћења воде, а обезбеђење довољних количина воде одговарајућег квалитета за различите категорије корисника представља стратешки циљ Републике Србије у управљању водама.

Интензивнији развој снабдевања водом започео је средином двадесетог века, при чему је посебан значај имао докуменат Основе дугорочног снабдевања водом становништва и индустрије на територији Социјалистичке Републике Србије ван територија аутономних покрајина, из 1977. године. Међутим, при реализацији овог документа дошло је до значајних одступања, јер се, уместо примене комплексних решења, проблем снабдевања водом решавао доминантно путем тзв. прелазних решења.

Према подацима из Стратегије управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године на територији Републике Србије проценат становништва који је прикључен на систем јавног водоснабдевања износи 81% при чему је најмање прикључених на територији централне Србије 71%, док је на територији града Београда проценат знатно већи и износи 92%.

Основну јединицу за снабдевање водом становништва представља извориште заједно са припадајућим водним објектима које је дефинисано као заштићена област према утврђеним границама зона санитарне заштите.

Регистар заштићених области за снабдевање водом за пиће и санитарне потребе, формиран у складу са Законом о водама и Правилником о садржини и начину вођења регистра заштићених области, делимично је успостављен на територији ЈВП „Србијаводе“, што је свакако једна од неопходних активности у наредном периоду.

Такође, формиран је и води се на територији у надлежности ЈВП „Србијаводе“ регистар водних објеката за коришћење вода, формиран у складу са Законом о водама и Правилником о садржини и начину вођења катастра водних објеката.

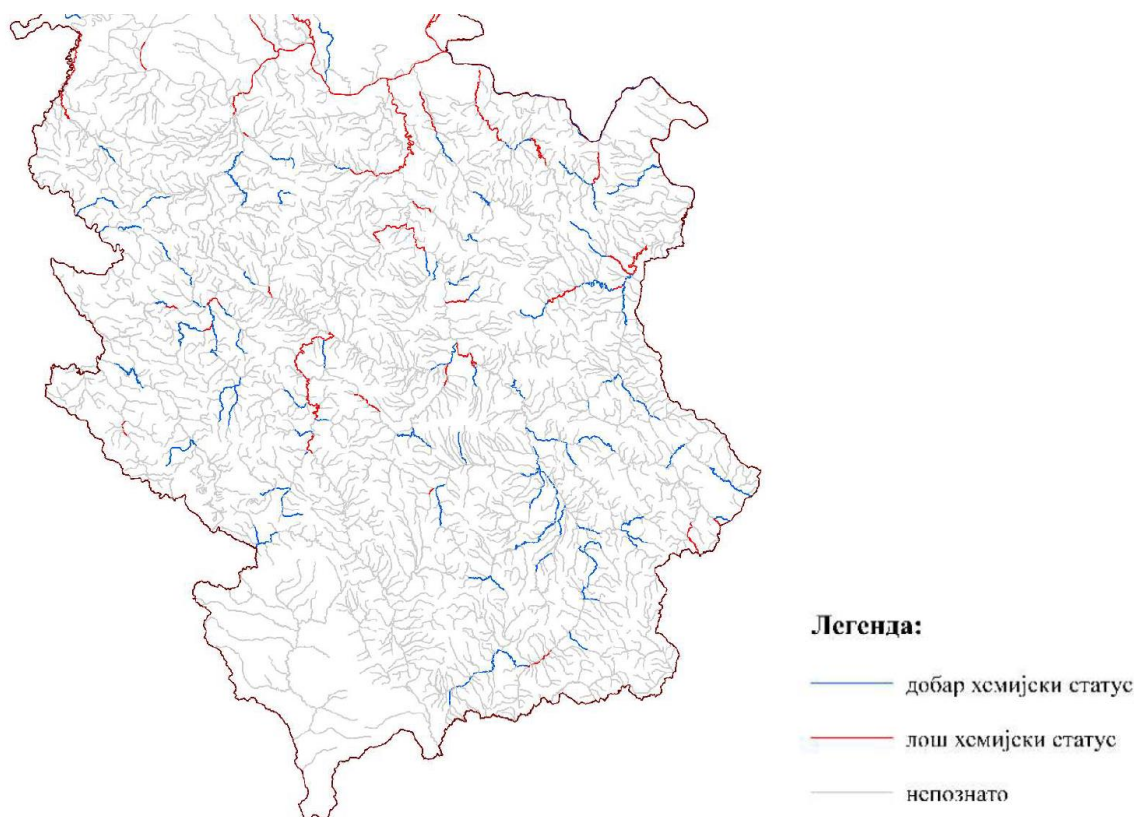
Објекти за коришћење вода су делимично унети у Водни информациони систем у складу са Законом о водама и Правилником о садржини и начину вођења водног информационог система.

Регистровање нивоа и квалитета подземних вода на водозахватима се не врши систематски што је један од предуслова ефикасног и одрживог коришћења вода. Ситуација у претходних пар година у сегменту прикупљања података о захваћеним количинама вода је лоша и подаци се не прикупљају и обрађују потребним интензитетом, као један од основних разлога за то је недостатак стручног кадра и мањак финансијских средстава на овим активностима.

3.1.7 Објекти за сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода

Постизање и одржавање доброг статуса и доброг еколошког потенцијала водних тела површинских и подземних вода, ради заштите здравља људи, очувања водних и приобалних екосистема и задовољавања потреба корисника вода представља стратешки циљ Републике Србије у заштити вода од загађења. Један од најзначајнијих узрока загађења водотока на територији Централне Србије је неодговарајућа инфраструктура односно неадекватно сакупљање и пречишћавање отпадних вода. Ово се нарочито односи на стање изграђености ППОВ (постројење за пречишћавање отпадних вода), тако да се већина отпадних вода без потребног пречишћавања упушта у реципијенте чија је самопречишћавајућа моћ мала. Поготову је ова чињеница изражена код мањих водотокова који у централној Србији који по својој природи имају изразиту неравномерност у погледу протока и захтевају изузетно висок ниво пречишћавања како би се одређене количине вода могле упустити у њих као реципијенте.

Као последица испуштања непречишћених отпадних вода долази до проблема у квалитету површинских и подземних вода. Са становишта статуса водних тела површинских вода према параметрима који прекорачују стандард квалитета може се рећи да је подручје Београда под великим притиском али такође и на Великој Морави и Западној Морави постоје водна тела која имају лош хемијски састав. На слици испод приказана је анализа према водним телима.

Проблеми који се јављају приликом прикупљања отпадних вода су старост канализационе мреже, постојање индивидуалних канализационих система којима не управљају јавна комунална предузећа и за које најчешће нема довољно техничке документације.

Прикљученост на јавне канализационе системе у насељима већим од 2.000 становника већа је од 70%, док је посебно значајан степен прикључености на канализациону мрежу насеља испод мањих од 50.000 становника која износи 54%

Јавни канализациони системи који поседују системе за пречишћавање отпадних вода углавном немају адекватан мониторинг загађивача, а ни адекватне мере за загађиваче који своје отпадне воде упуштају у те системе без пречишћавања, тако да рад система за пречишћавање отпадних вода често прати низ организационих и техничких проблема. Стога већина изграђених система за пречишћавање комуналних отпадних вода не одржава пројектовани технолошки процес пречишћавања отпадних вода па су ефекти рада уређаја мали. Већина индустријских загађивача који своје отпадне воде испуштају у јавне канализационе системе не поседује уређаје за претретман, а они који своје отпадне воде испуштају директно у водотоке немају израђене системе за пречишћавање отпадних вода. Према подацима из Стратегије управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године мање од 10% становништва у Републици Србији је обухваћено неким степеном пречишћавања отпадних вода. Укупни ефекти третмана уклањања органског оптерећења мањи су од 65%, док су у случају азотних компоненти мањи од 35%.

На територији у надлежности ЈВП „Србијаводе“ изграђено је у претходним годинама 14 постројења за пречишћавање комуналних отпадних вода од којих нека уопште не раде, или не раде са задовољавајућом ефикасношћу или се пак заснивају на примарном третману отпадне воде, али постоје и постројења која доста добро раде.

У оквиру ЈВП „Србијаводе“ делимично се води регистар водних објеката за сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода, формиран у складу са Законом о водама и Правилником о садржини и начину вођења катастра водних објеката. Објекти за сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода су делимично унети у Водни информациони систем у складу са Законом о водама и Правилником о садржини и начину вођења водног информационог система.

Такође у оквиру водног информационог система воде се регистар загађивача који у себи има релативно солидне податке о стању највећих загађивача на територији централне Србије.

3.1.8 Објекти за производњу електричне енергије

Врста објекта

Мале хидроелектране и соларне електране на води

Намена објекта

У оквиру вишенамених система поред основних намена за одбрану од поплава, коришћење воде за пиће, наводњавање и за одржање гарантованог еколошког протока, могу се додати и објекти за производњу електричне енергије уградњом уређаја за производеу електричне енергије који функционишу у складу са унапред дефинисаним водним режимом примарних корисника.

Стање објекта – Степен изграђености

Тренутно на територији ЈВП „Србијаводе“ не постоје објекти за производњу електричне енергије којима директно управља ово предузеће.

У оквиру вишенаменских брана и акумулација на сливу Мораве постоје објекти за производњу електричне енергије којима управља ЕПС.

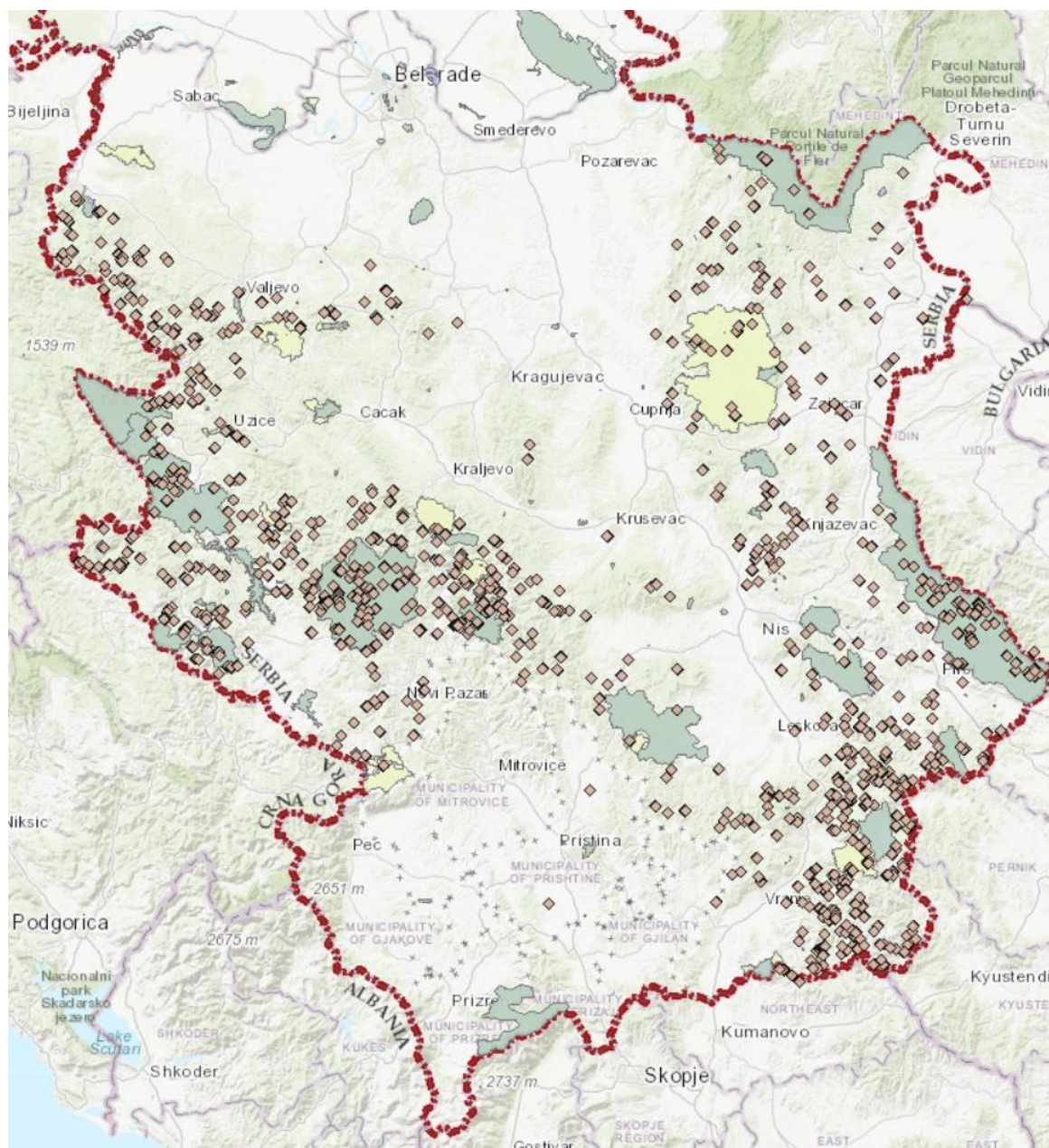
Поред тога, углавном на сливу Мораве и Колубаре, изграђено је 90 малих хидроелектрана (са издатим водним дозволама) од стране углавном приватних инвеститора и које имају статус повлашћеног произвођача електричне енергије из обновљивих извора.

Стање објекта – Физичко стање објекта

ЈВП „Србијаводе“, у складу са својом управљачком надлежношћу у делу издавања водних аката и закупа водног земљишта, врши одређени вид контроле развоја и рада постојећих хидроелектрана на подручју централне Србије.

За потребе мониторинга стања првенствено документације уредно се води регистар водних аката и закупа земљишта за мале хидроелектране.

Са становишта стратешког значаја малих хидроелектрана у производњи електричне енергије за Републику Србију ово питање није толико значајно за разлику од утицаја малих хидроелектрана на животну средину и водни режим. Кључ успешног развоја ове делатности која је свакако пожељна и могућа лежи у квалитетним законским решењима, бољој регулаторној политици и уређеном систему санкција и казни за оне субјекте који се не придржавају закона. Један од основних предуслова за развој ове делатности је поштовање услова и захтева животне средине на слици испод је приказан положај потенцијалних и постојећих локација малих хидроелектрана у односу на заштићена подручја на територији централне Србије

3.1.9 Објекти за мониторинг

Статус мониторинга квалитета вода

Организован мониторинг праћења квалитета вода у централној Србији се спроводи у оквиру систематског испитивања квалитета вода које реализује Агенција за заштиту животне средине. Он је веома значајан за праћење параметара квалитета површинских вода на граничним профилима и деоницама где су лоцирани поједини загађивачи, а нарочито за класификацију еколошког статуса водних тела површинских вода. Статус, односно потенцијал водних тела површинских вода приказују степен испуњености циљева животне средине и што је најважније указују где је потребно спровести програм мера за одржавање и побољшање статуса.

У ЈВП „Србијаводе“ не постоји регистар водних објеката за мониторинг, формиран у складу са Законом о водама и Правилником о садржини и начину вођења катастра водних објеката. Објекти за мониторинг нису унети у Водни информациони систем у складу са Законом о водама и Правилником о садржини и начину вођења водног информационог система.

Регистар загађења вода који се односи на индустрије, које се класификују као ПРТР (Регистар загађивача и трансфера загађујућих материја) постројења, води се у Националном регистру извора загађења Агенције за заштиту животне средине, док регистар ових, као и свих других загађивача воде јавна водопривредна предузећа и поједине локалне самоуправе у локалним регистрима. Међутим, постоје недостаци у пракси приликом прикупљања ових података пошто одређени број загађивача не подноси извештаје редовно, а и они који то чине често имају тенденцију да достављају непотпуне податке, због чега је немогуће поуздано квантификовати притисак индустријског загађења. У недостатку релевантних података, предложено је спровођење свеобухватне студије у којој би се проверио утицај различитих објеката под IED директивом 28 на водна тела (КМ 14) за релевантне гране прехранбене, хемијске индустрије и индустрије интензивног узгоја стоке.

Треба напоменути као значајан напредак по питању управљања заштитом вода од загађења да је ресорно Министарство пољопривреде шумарства и водопривреде – Републичка Дирекција за воде заједно са 2 надлежна водопривредна предузећа израдила План управљања сливом на територији Републике Србије до 2027. године који представља праву полазну основу за даљи развој ове водне делатности.

Анализа притисака, утицаја и ризика урађена за потребе Плана је показала да се од 3216 водних тела на територији Републике Србије 1334 налази под ризиком од не постизања доброг статуса на крају планског периода услед антропогених притисака и утицаја. Од 1334 водних тела под ризиком њих 447 има средњи протицај (Q_{sr}) већи од 200 l/s (граница за величину средњег протицаја, испод којег примењена методологија оцене притисака, утицаја и ризика у плану није довољно прецизна да би могла да се прихвати као поуздана без додатних провера, одређена је експертском проценом).

У оквиру Плана управљања сливом на територији Републике Србије до 2027. године дефинисане су смернице за израду вишегодишњег програма мониторинга површинских и подземних вода као и заштићених области на територији централне Србије.

Кључни проблем у дефинисању правих статуса и могућности за стратешко препознавање јасних и целовитих мера у делатности заштите воде од загађења као и превенције од поплава је недостатак мониторинга и података као и недовољно синхронизована надлежност агенција и мањак средстава за финансирање.

3.1.10 Међународна сарадња

Међународна сарадња у области вода за Републику Србију има велики значај, с обзиром на то да се наша држава налази низводно у односу на већину суседних држава, као и да, доминантан део водотока на нашој територији има међународни карактер. За Републику Србију је карактеристична чињеница да су чак 92% расположивих вода транзитне воде које дотичу у земљу Дунавом, Савом, Дрином, Тисом, Банатским водотоцима као и другим водотоцима и хидротехничким системима који чине или су пресечени државном границом, укључујући ту и ресурсе подземних вода, са свим последицама односно утицајима на квалитет и квантитет вода, које због тога настају.

Функција међународне сарадње у области управљања водама на сливу има изузетан значај у решавању низа отворених питања и проблема у управљању водним објектима и пословању ЈВП „Србијаводе“. Решавање проблема остварује се на прекограничним водотоцима у областима одбране од поплава, интегралног управљања водним ресурсима и заштите квалитета вода. Функција управљања водама у међународним оквирима, односно у области важећих билатералних и мултилатералних споразума и конвенција захтева континуалан процес за планирање и извршења многих законских, управних и управљачких активности и процеса у оквиру ЈВП „Србијаводе“.

Достигнути ниво развоја међународне сарадње

Послови међународне сарадње, дефинисани су Законом о водама, у склопу интегралног управљања водама за целу територију Републике Србије. Ово су послови од општег интереса који се за реализацију поверавају ЈВП „Србијаводе“, а сарадња се спроводи као билатерална, трилатерална и мултилатерална.

За Републику Србију билатерална сарадња је од посебног значаја, с обзиром на чињеницу да се велики делови сливова значајних водотока налазе ван њене територије.

Билатерална сарадња са суседним државама:

- Билатерална сарадња са **Мађарском** спроводила се до 2020. на основама споразума из 1956. године. Нови Споразум ступио је на снагу 2020. године. Сарадња се у највећој мери реализовала у континуитету кроз рад међудржавне Комисије која је одржала 42 редовна заседања.

- Билатерална сарадња са **Румунијом** спроводила се до 2020. на основама споразума из 1956. године. Нови Споразум ступио је на снагу 2020. године. Сарадња у области водопривреде одвијала се у протеклом периоду са мање успеха од водопривредне сарадње са Мађарском. Од 1998. године није било заседања међудржавне Комисије што је довело да се сарадња не одвија пуним интензитетом.

- Билатерална сарадња са **Хрватском** и са **Босном и Херцеговином** није остварена, односно није закључен билатерални Споразум у области вода, што је основни услов за уређење односа у водопривреди две државе.

Мултилатерална и трилатерална сарадња:

- Сарадња у региону земаља UNECE се заснива на Конвенцији о заштити и коришћењу прекограничних водотока и међународних језера (Хелсинки, 1992), која је обавезујући оквир за заштиту међународних површинских и подземних вода путем превенције, контроле и еколошки прихватљивог управљања водама.

- Међународна сарадња у сливу Дунава се заснива на Конвенцији о сарадњи на заштити и одрживом коришћењу реке Дунав (Софија, 1994). За спровођење ове конвенције формирана је Међународна комисија за заштиту реке Дунав са седиштем у Бечу (ICPDR).

- Међународна сарадња на сливу реке Саве спроводи се у оквиру Међународне комисије за слив реке Саве (ISRBC), која је основана је 2003. године за потребе имплементације Оквирног споразума о сливу реке Саве.

- Трилатерална сарадња у области одбране од загушења ледом са Мађарском и Хрватском на Сектору Дунава од rkm 1.560 (Дунавфелдвар) до rkm 1.333 (Плавна/ Вуковар).

3.2 ЦИЉЕВИ, ПРИОРИТЕТИ И МЕРЕ У РАЗВОЈУ ВОДНЕ ДЕЛАТНОСТИ

3.2.1 Управљање водним добром и водним земљиштем

На основу Закона о јавној својини, начин и услови искоришћавања и управљања водним земљиштем и водним објектима, као добрима од општег интереса, уређују се посебним законом. Коришћење водног земљишта, поред Закона о водама регулише се и другим прописима попут Закона о пловидби и лукама на унутрашњим водама (формирање лучких подручја која су у надлежности Агенције за управљање лукама), Закона о пољопривредном земљишту (издавање у закуп водног земљишта од стране општинских органа које је у јавним књигама уписано као пољопривредно (а у природи представља експропријациони појас водног објекта)) и др.

Законом о водама, прописано је да се под управљањем водним земљиштем у јавној својини сматра одржавање водног земљишта потребног за редовну употребу водних објеката у јавној својини, одређивање начина коришћења водног земљишта и коришћење водног земљишта, као и да тим земљиштем управља ЈВП. Намене водног земљишта предвиђене су Законом као основне и остале. Закон предвиђа и примену закона којим се уређују пловидба и луке (у случају да је за обављање привредне делатности за формирање привремених депонија шљунка, песка и другог материјала, неопходно пристајање бродова уз обалу).-Закон о водама уређује давање у закуп водног земљишта у јавној својини и установљавање права стварне службености на водном земљишту и водном објекту у јавној својини.

Основне одредбе прописа којима се уређује давање водног земљишта у закуп су:

- водно земљиште у јавној својини може се дати у закуп правним лицима, предузетницима и физичким лицима за намене утврђене Законом,
- јавно водопривредно предузеће доноси решење о давању водног земљишта у закуп и закључује уговор о закупу,
- водно земљиште се може дати у закуп у поступку јавног надметања или прикупљања писмених понуда путем јавног оглашавања,
- поступак давања водног земљишта спроводи се у складу са актом Владе Републике Србије којим је уређено давање у закуп ствари у јавној својини,
- почетна висина закупнине не може бити испод тржишне висине закупнине на подручју на којем се то земљиште налази и њу утврђује Влада Републике Србије,
- закупнина остварена на територији централне Србије приход је јавног водопривредног предузећа основаног за обављање водне делатности на одређеној територији које управља водним земљиштем у јавној својини,
- државним органима, односно установама, јавним агенцијама и другим организацијама, јавним предузећима и привредним друштвима чији оснивач је Република Србија, односно аутономна покрајина, водно земљиште се даје у закуп без накнаде;
- право пречег закупа на водном земљишту има правно лице и предузетник који обавља привредну делатност на том водном земљишту, уколико прихвати највишу понуђену висину закупнине.

Основне одредбе о установљавању права стварне службености:

- на водном земљишту и водним објектима у јавној својини може се установити право стварне службености за изградњу линијских инфраструктурних објеката, постављање цевовода, подземних и надземних водова, оптичких каблова и других инсталација, колектора, као и право службености пролаза,
- уговор којим се установљава право стварне службености закључује јавно водопривредно предузеће,

- државним органима, односно установама, јавним агенцијама и другим организацијама чији је оснивач Република Србија, односно аутономна покрајина, као и јавним предузећима или другим привредним друштвима чији је оснивач, односно већински власник Република Србија, односно аутономна покрајина, право стварне службености се установљава без накнаде,
- приходи остварени од установљавања права стварне службености на територији централне Србије су приход јавног водопривредног предузећа основаног за обављање водне делатности.

Како је Законом о водама предвиђено да се водно земљиште у јавној својини даје у закуп у поступку јавног надметања или прикупљања писаних понуда путем јавног оглашавања, процена је да ће се по том основу повећати приход јавног водопривредног предузећа.

У претходном периоду ЈВП „Србијаводе“ је пред Републичким геодетским заводом и Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде - Републичком дирекцијом за воде, покренуло решавање питања уписа водног земљишта и водних објеката у катастар непокретности.

Да би водно земљиште могло да се упише у катастар непокретности потребно је да, у складу са чланом 11. став 4. Закона о водама, министар надлежан за послове водопривреде ближе пропише начин одређивања граница овог земљишта. Како овај пропис још увек није донет, не постоји правни основ да надлежни покрајински орган донесе посебне одлуке којим би се одредиле границе водног земљишта, а на основу којих би се извршиле одговарајуће промене у катастру непокретности.

Наведено има за последицу да катастар непокретности не садржи податке о водном земљишту, као посебној врсти земљишта, већ се оно и даље води као остало земљиште или пољопривредно земљиште.

Посебан проблем представља земљиште које је у природи водно и за чије издавање у закуп је, сходно Закону о водама, надлежно ЈВП „Србијаводе“, а које јединице локалне самоуправе издају у закуп у складу са Законом о пољопривредном земљишту, јер се исто земљиште у катастру непокретности води као пољопривредно. Слична је ситуација као и са Шумским земљиштем обзиром да су у погледу Закона о шумама и Закона о водама нејасно дефинисане одреднице и појмови граница водног, односно шумског земљишта, па се веома често дешава да је водно земљиште већ предмет закупа према одредбама Закона о шумама.

Негативне последице овако неусклађеног стања не огледају се само у изостанку закупнине, као прихода ЈВП „Србијаводе“, већ и у чињеници да јединице локалне самоуправе издају у закуп и принаспски појас, који се, као саставни део насипа, не може користити у обрадиве сврхе.

Проблематика уписа водних објеката првенствено се односи на усклађивање постојећег стања у катастру непокретности (према коме канали, насипи и бране нису уписани као објекти, већ као земљиште посебне намене) са важећим прописима (Законом о државном премеру и катастру и Законом о водама). С тим у вези, инициране су измене и допуне Закона о водама и предложено је доношење одговарајућих подзаконских аката из области одржавања катастра непокретности, којима би се предвидела могућност аутоматског преноса водних објеката из А листа непокретности (где се воде као земљиште посебне намене) у В лист непокретности (где ће бити уписани као објекти). На овај начин смањено би се број поступака озакоњења водних објеката, као и трошкови спровођења промена правног статуса водних објеката у катастар непокретности.

3.2.1.1 Циљеви у планском периоду 2024-2026

- утврђивање граница водног земљишта и ажурирање истог у катастру,
- упис водних објеката у катастру непокретности,
- доследно коришћење водног земљиште у складу са законом и подзаконским актима,
- развој пословања и процедура у погледу закупа водног земљишта.

Активности у планском периоду 2024-2026:

- иницирати одређивање граница водног земљишта,

- извршити упис водног земљишта у јавне књиге,
- иницирати упис водних објеката у В лист непокретности у јавним књигама,
- формирати Регистар водног добра (вода и водног земљишта) које је у надлежности ЈВП,
- предузимати активности на вођењу Регистра водних објеката,
- за сваку годину одредити земљиште које ће се давати у закуп и одредити намене коришћења за сваку локацију у складу са планским документима и одлукама јединица локалне самоуправе,
- спроводити транспарентне поступке за давање у закуп водног земљишта за намене прописане Законом о водама,
- водити и редовно ажурирати евиденције корисника водног земљишта,
- вршити редовну контролу водног земљишта у циљу спречавања бесправне изградње и коришћења овог земљишта без правног основа,
- остварити континуирану сарадњу са надлежним инспекцијама (водна, саобраћајна, грађевинска, комунална),
- учествовати у свим активностима везано за измену законске регулативе са циљем отклањања уочених недостатака у примени исте.

3.2.1.2 Мере за реализацију средњорочног плана 2024-2026

- Израда извештаја и студија и пратеће техничке документације,
- праћење развоја информационог система,
- модернизација Водног информационог система у циљу уноса података о водним објектима,
- формирати Регистар водног добра (вода и водног земљишта) које је у надлежности ЈВП.

3.2.2 Уређење и коришћење вода - Регионални и вишенаменски хидросистеми (Бране и акумулације)

3.2.2.1 Циљеви у планском периоду 2024-2026

- Одржавање, санација и реконструкција објеката за уређење и коришћење водотока,
- инвестиционо одржавање и модернизација начина управљања и функционисања регионалних вишенаменских хидросистема,
- израда регистра водних објеката за уређење водотока у складу са Законом о водама и важећим правилницима,
- решавање правног статуса и питања управљача и инвеститора у оквиру регионалних вишенаменских хидросистема (брана и акумулација),
- озакоњење водних објеката за уређење водотока,
- израда надзорно управљачких система за управљање објектима (SCADA),
- унос и ажурирање података водни информациони систем,
- ажурирање статуса критеријума и норматива за управљање и одржавање објектима.

3.2.2.2 Активности у планском периоду 2024-2026

Инвестиције

- Регионални хидро система „Сврачково“ – брана са акумулацијом и пратећим објектима,
- Регионалног хидро система „Селова“ – брана са акумулацијом и пратећим објектима,
- Брана и акумулације „Памбуковица“ – брана и акумулација са прибранским објектима.

У дефинисаном планском периоду, улагање у објекте регионалних хидросистема и брана биће јасно прецизирано годишњим програмом пословања ЈВП „Србијаводе“ који ће обухватити средства

опредељена за ове намене из буџета Републике Србије, као и других извора финансирања које обезбеди Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Санације

У планском периоду нису предвиђене мере на санацији вишенамених хидросистема (брана и акумулација) сходно пројекцијама Буџета Републике Србије за наредне 3 године као и Програма управљања водама ресорног Министарства – Републичке дирекције за воде

Одржавање

- Редовно одржавање брана (тела бране) и акумулација (клизишта, прибраних објеката (прелив, испуст, затварачница, командно управљачко постројење), као и пратећих објеката (пут, преграде, цевоводи, антиерозиона заштита, итд),
- инвестиционо одржавање брана (тела бране) и акумулација (клизишта, прибраних објеката (прелив, испуст, затварачница, командно управљачко постројење), као и пратећих објеката (пут, преграде, цевоводи, антиерозиона заштита, итд).

3.2.2.3 Мере за реализацију средњорочног плана 2024-2026

У 2023. години реализација годишњег програма пословања у овом делу извршена је у планираном обиму.

У периоду од 2024. године до 2026. године:

- преглед и израда годишњих извештаја о стању објеката, на основу којих се израђује годишњи програм радова ЈВП „Србијаводе“;
- обезбеђење потребних средстава за годишњи програм радова ЈВП „Србијаводе“;
- израда техничке документације, исхођење грађевинских дозвола и водних аката за реконструкцију постојећих и изградњу нових објеката,
- израда студија осматрања и управљања бранама са ажурирањем хидролошко морфолошких карактеристика,
- модернизација опрема и система за праћење оскултацију и управљање бранама (SKADA),
- припрема уговора и споразума о заједничком финансирању и управљању вишенаменим хидросистемима,
- припрема документације за озакоњење водних објеката,
- стварање услова за упис у регистар водних објеката у складу са Законом о водама,
- модернизација Водног информационог система у циљу уноса података о водним објектима.

3.2.3 Уређење и коришћење вода – Системи за наводњавање у јавној својини

3.2.3.1 Циљеви у планском периоду 2024-2026

- Обезбеђење потребне количине воде за наводњавање на подручјима изграђених система;
- обезбеђење воде из речних токова за наводњавање у оквиру мелиорационих система, као и за индивидуалне потрошаче, уколико то није могуће, наводњавање вршити из акумулација или прве подземних издани сходно закону;
- ревитализација постојећих система за наводњавање, како би губици у систему били мањи;
- изградња нових система по приоритетима према погодности за наводњавање и на просторима на којима је могућност рационалног обезбеђења воде највећа;
- планирање изградње система вршити уз поштовање решења из планова управљања водама на водним подручјима;
- норме потрошње одредити на основу техно-економских анализа, према сетвеној структури;

- израда надзорно управљачких система за управљање објектима (SCADA);
- уређење система наплате и контроле услуга;
- едукација пољопривредних произвођача о савременим техникама наводњавања, могућностима заштите од суше, начину удруживања и пласману производа.

3.2.3.2 Активности у планском периоду 2024-2026

Инвестиције

- Систем за наводњавање на територији општине Свилајнац – Јасеничке капи;
- Систем за наводњавање на територији општине Неготин;
- Систем за наводњавање на територији општине Топола - II фаза;
- Систем за наводњавање Сурчинско доње поље;
- Систем за наводњавање Панчевачки рит.

У дефинисаном планском периоду, улагање у системе за наводњавање биће јасно прецизирано годишњим програмом пословања ЈВП „Србијаводе“ који ће обухватити средства опредељена за ове намене из буџета Републике Србије, као и других извора финансирања које обезбеди Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Санације

У планском периоду нису предвиђене мере на санацији система за наводњавање у јавној својини сходно пројекцијама Буџета Републике Србије за наредне 3 године као и Програма управљања водама ресорног Министарства – Републичке дирекције за воде

Одржавање

- Редовно одржавање система за наводњавање у јавној својини са пратећим објектима (водозахват, преграда, пумпе, цевовод, затварачи, хидранти, канали, сервисне стазе, видео надзор и периметарска заштита),
- инвестиционо одржавање система за наводњавање у јавној својини са пратећим објектима (водозахват, преграда, пумпе, цевовод, затварачи, хидранти, канали, сервисне стазе, видео надзор и периметарска заштита, надзорно управљачки систем, објекти напајања).

3.2.3.3 Мере за реализацију средњорочног плана 2024-2026

У 2023. години реализација годишњег програма пословања у овом делу извршена је у планираном обиму.

У периоду од 2024. године до 2026. године развој наводњавања мора бити у функцији испуњавања потреба развоја пољопривреде. Развој наводњавања условљен је бројним чиниоцима, од којих су два најзначајнија - земљиште и вода. Поред природних чинилаца, развој је условљен и потребама пољопривреде, што у планирању развоја ове гране пољопривреде мора да претходи дефинисањем статуса пољопривреде у целини. Ово значи да је потребно дати већи стратешки значај овој привредној грани, што ће утицати и на опредељење приватног сектора да улаже у пољопривредну производњу.

Развој наводњавања је условљен улагањем и инвестицијама у ову грану пољопривреде. Неопходно је обезбедити средства за потребе развоја наводњавања и то:

- инвестиције за изградњу нових регионалних хидросистема и завршетак изградње започетих;
- инвестиције у модерно наводњавање које је економично са становишта утрошка електричне енергије и довођења воде пољопривредним културама;

- инвестиције за привођење система за одводњавање у двонаменске системе где је то могуће;
- инвестиције за одржавање постојећих система у функционалном стању;
- преглед и израда годишњих извештаја о стању система, на основу којих се израђује годишњи програм радова ЈВП „Србијаводе“;
- обезбеђење потребних средстава за годишњи програм радова ЈВП „Србијаводе“;
- израда техничке документације, исхођовање грађевинских дозвола и водних аката за реконструкцију постојећих и изградњу нових објеката;
- едукацију корисника наводњавања и спровођење кампања за развој наводњавања;
- припрема уговора и споразума о заједничком финансирању и управљању система за наводњавање у јавној својини;
- припрема документације за озакоњење водних објеката на системима за наводњавање;
- стварање услова за упис у регистар водних објеката у складу са Законом о водама;
- модернизација Водног информационог система у циљу уноса података о системима за наводњавање у јавној својини.

3.2.4 Уређење и заштита од поплава ерозија и бујица

3.2.4.1 Циљеви у планском периоду 2024-2026

- Смањење ризика од поплава,
- одржавање, санација и реконструкција објеката за заштиту од поплава, ерозије и бујица,
- унапређење ВИС-а и регистра водних објеката за заштиту од поплава, ерозије и бујица у складу са Законом о водама и важећим правилницима,
- озакоњење водних објеката за заштиту од поплава, ерозије и бујица, унос података о водним објектима за заштиту од поплава, ерозије и бујица у водни информациони систем,
- унапређење одбране од поплава и брзине реаговања,
- унапређење планског и стратешког оквира за управљање ризиком од поплава.

3.2.4.2 Активности у планском периоду 2024-2026

Инвестиције

Сходно пројекцији Буџета Републике Србије за наредне 3 године и висини планираних средстава у програму управљања водама за 2024. годину, ЈВП „Србијаводе“ нема планираних радова на изградњи и реконструкцији водних објеката за 2024. годину.

У оквиру кредитних извора и закључених међународних споразума у оквиру активности на заштити од штетног дејства вода планиране су следеће инвестиције:

- Заштита Новог Пазара од великих вода река Рашке, Трнавице и Јошанице,
- Заштита подручја „Обреновац: Сава - Колубара-Тамнава“ реконструкција и изградња,
- Регулација реке Грабовице у Сјеници.

Санације

Сходно пројекцији буџета Републике Србије по посебним програмима Владе за отклањање последица поплава планирана су средства у наредне 3 године.

У складу са висином опредељених средстава у програму управљања водама, ЈВП „Србијаводе“ ће уговорати и пратити извршење санационих радова по приоритетима и у складу са висином расположивих средстава.

Одржавање

За редовно одржавање објеката за заштиту од поплава, ерозија и бујица у складу са стандардима, критеријумима и нормативима за 2023. годину, потребно је издвојити 5,3 милијарди динара, а обезбеђена су средства у износу од **1,4** милиона динара. Неодржавање заштитних објеката у пуном обиму доводи у питање рад осматрачке службе и оперативно спровођење одбране од поплава у периоду спровођења одбране од поплава.

Као и у ранијем периоду, у складу са расположивим средствима за ове намене, која су на нивоу 1/3 неопходних средстава, уговараће се редовно одржавање у максимално технички оправданом обиму.

3.2.4.3 Мере за реализацију средњорочног плана 2024-2026

У 2023. години реализација годишњег програма пословања у овом делу извршена је у планираном обиму.

У периоду од 2024. године до 2026. године:

- преглед и израда годишњих извештаја о стању објеката, на основу којих се израђује годишњи програм радова ЈВП,
- обезбеђење потребних средстава за годишњи програм радова ЈВП,
- израда техничке документације, исходавање грађевинских дозвола и водних аката за реконструкцију постојећих и изградњу нових објеката,
- припрема документације за озакоњење водних објеката,
- стварање услова за упис у регистар водних објеката у складу са Законом о водама,
- унапређење карата угрожености ризика од поплава,
- унапређење планова за управљање ризиком од поплава,
- унапређење Водног информационог система у циљу уноса података о водним објектима,
- развој система ране најаве.

3.2.5 Пројекти финансирани из донација и кредитних извора

ЈВП „Србијаводе“ имају дугогодишње искуство у управљању пројектима суфинансираним из фондова Европске Уније. Још од 2005. године, пре увођења ИПА (Instrument for Pre-Accession Assistance), као финансијског инструмента спољне помоћи ЕУ (јул 2006.), предузеће припрема и пријављује предлоге пројеката за суфинасирање средствима програма спољне помоћи Европске Уније.

За пројекте који су суфинансирани из фондова Европске Уније надлежна је Дирекција предузећа са својим организационим јединицама чиме се уједно истиче и значај за оваквим начинима сарадње.

У претходном периоду, а нарочито после 2014. године значајно се повећао обим сарадње ЈВП „Србијаводе“ са најразличитијим међународним финансијским институцијама као што су: Европска Делегација – ИПА Програм, WB – Светска банка, EBRD – Европска банка за обнови и развој, EIB – Европска инвестициона банка, ADF – Развојни фонд Абу Даби, AFD- Француска развојна агенција, TIKA – Агенција за координацију и сарадњу Турске. Као и са многим међународним организацијама: UNDP, UNOPS, Green climate fond, WBIF – Оквир за развој Западног Балкана, итд...

Спектар могућности реализације различитих активности из домена водопривреде у оквиру ових организација и финансијских институција као и њихових програма је веома широк и у том смислу од ЈВП „Србијаводе“ се очекује конзистентна политика деловања и учешћа у понуђеним позивима ових програма.

У планираном средњорочном периоду приоритет из ове области је да се реализује већи број пројеката из различитих фондова, мањих и средњих грантова, као и пројекти из кредитних извода, а посебно стратешких пројеката, да се унапреди рад предузећа затварањем пројектног циклуса - од програмирања, планирања, њиховог одобрења, имплементације, уговарања, спровођења па све до реализације пројеката, ради ефикасног и учинковитог коришћења ЕУ средстава у сектору вода.

Један од великих напредака у овом пољу је препознавање ЈВП „Србијаводе“ као јединице за имплементацију пројекта PIU од стране међународних финансијских институција: EBRD, AFD и ADF са којима је већ успостављена успешна сарадња и реализован одређени број пројеката који су приказани у наредној табели.

У планираном периоду поред наведених институција очекује се почетак сарадње са SFD – Фонд за развој Саудијске Арабије, који је заинтересован за инвестиције у области наводњавања.

У наредној табели приказан је списак пројеката који је реализован кроз сарадњу са међународним финансијским институцијама и организацијама као и списак пројеката који су у току реализације или из средстава одобреног зајма Републици Србији или из донаторских средстава.

IFI / Међународна финансијска институција

IO / Међународна организација

А.1 КОРИШЋЕЊЕ ВОДА – Вишенаменски Хидросистеми (Бране и акумулација)						
Бр.	Година	IFI/IO	Назив Програма	Назив пројекта	Укупан буџет	Реализација
1	2019	WBIF	WB21-SRB-ENV-02	Брана са акумулацијом Струганик на реци Рибници – Мионица - израда техничке документације (ИДП, СОП, СУЖС)	1.030.000 ЕУР	траје
2	2019	EBRD	Уговор о зајму између Европске банке за обнову и развој и Републике Србије	Израда Студије са аспекта заштите животне средине, климатских промена и техничког дела за брану Памбуковица	2.000.000 ЕУР	траје
3		EBRD	Предлог за кредитирање	Изградња бране и акумулације Памбуковица на реци Уб	45.000.000 ЕУР	траје

А.2 КОРИШЋЕЊЕ ВОДА – Системи за наводњавање у јавној својини						
Бр.	Година	IFI/IO	Назив Програма	Назив пројекта	Укупан буџет	Реализација
1	2019	EBRD	Уговор о зајму између Европске банке за обнову и развој и Републике Србије	Изградња система за наводњавање „Ресавка целина“ на територији општине Свилајнац	7.698.479,4 ЕУР	траје
2	2019	EBRD	Уговор о зајму између Европске банке за обнову и развој и Републике Србије	Изградња система за наводњавање на територији општине Неготин	13.900.000 ЕУР	траје

Б. ЗАШТИТА ОД ШТЕТНОГ ДЕЈСТВА ВОДА						
Бр.	Година	IFI/IO	Назив Програма	Назив пројекта	Укупан буџет	Реализација
1	2019	WBIF	WB21-SRB-ENV-03	Програм управљања ризиком од поплава и стратешке процене утицаја на животну средину за сливове на територији централне Србије	1.300.000 ЕУР	траје
2	2020	WBIF	WB23-SRB-ENV-01	Развој и примена интегралних мера заштите од бујичних поплава и ерозије, радова и објеката заснованих на „зеленом решењу“ на пилот подручју Крупањ – слив реке Јадар	773.850 ЕУР	траје
3	2020	WB	Уговор о зајму између Светске банке и Републике Србије	Заштита Новог Пазара од великих вода река Рашке Јошанице и Трнавице	24.996.000 ЕУР	траје

3.2.6 Развој информационих система

Служба за информационе технологије је у претходном периоду извршила низ активности на имплементацији савременог информационог система предузећа.

Остварена је директна мрежна комуникација са свим радним јединицама, али и са одређеним водним објектима од посебне важности за предузеће (вишенаменске бране и акумулације, црпне станице, сисземи за наводњавање).

Унапређена је серверска и мрежна инфраструктура у централи, како би се обезбедило нормално и несметано функционисање информационог система у целини.

У циљу обезбеђивања и подизања степена сигурности целокупног информационог система, реализована је набавка *firewall* уређаја који је успешно инсталиран на улазном делу мреже.

Софтверски део информационог система покрива већину пословних процеса предузећа и највећи број ових процеса је потпуно аутоматизован. На овај начин омогућено је да се подигне ефикасност запослених како на нивоу организационих делова, тако и на нивоу целог предузећа јер су превазиђени проблеми редуваног (поновљеног) уноса, као и могућност грешке.

С обзиром на обим и важност посла везаног за обрачун и наплату накнаде за одводњавање, како физичких тако и правних лица, посебан акценат је стављен на развој овог дела информационог система. У сарадњи са колегама из Одељења за накнаде и остале приходе, потпуно је аутоматизован велики број пословних процеса (формирање репрограма, потврда, обавештења о стању дуга, опомена, решавање жалби) и имплементиран је систем за обавештавање обвезника о приспећу доспелих рата репрограма и решења. Резултат ових заједничких активности је знатно повећање саме наплате ове накнаде.

3.2.6.1 Циљеви у планском периоду 2024-2026

Како је серверска и мрежна инфраструктура неопходна за нормално функционисање целокупног информационог система, у наредном периоду је потребно радити на њеном даљем развоју и проширењу.

Да би се обезбедило несметано функционисање серверске инфраструктуре неопходно је вршити даље лиценцирање свих софтвера који се користе на истој (ORACLE Database, VMWARE софтвер), како бисмо задржали право на инсталацију нових верзија као и имплементацију сигурносних надоградњи. Потребно је вршити константан мониторинг свих компоненти ове инфраструктуре, као што су: VMWare софтвер, физички сервери, storage систем.

За несметано функционисање постојеће мрежне инфраструктуре неопходно је обезбедити сталну подршку и мониторинг постојећих пасивних и активних мрежних компоненти. Планирано је проширење WiFi мреже у пословној згради, наставак даљег проширења мрежне инфраструктуре за потребе видео надзора водотока у циљу спречавања неовлашћеног изловљавања рибљег фонда, наставак даљег проширења мрежне инфраструктуре за потребе имплементације SCADA, односно мониторинга црпних станица.

У наредном периоду је планирана имплементација новог *mail* сервера предузећа, а све у циљу подизања степена безбедности и повећања комфора уз помоћ нових напредних опција.

Да би се повећао степен заштите података и избегао евентуални губитак истих услед разних хаварија (квар на storage систему, физичком серверу, природна непогода), планирана је имплементација новог BACKUP система на удаљену локацију.

Што се тиче софтверског дела информационог система, акценат ће бити на даљем развоју корисничких сервиса и потпуној интеграцији са Порталом еУправе Републике Србије. На овај начин би се обвезницима разних накнада омогућио директан увид у стања дуговања и прокњижених

уплата, и то преко аутентификације на Порталу еУправе Републике Србије. Такође би се омогућила електронска достава решења за све обвезнике који су регистровани на наведеном порталу.

У наредном периоду је планирана и сукцесивна миграција постојећих апликација које покривају разне пословне процесе предузећа, на нову серверску инфраструктуру (ORACLE Database, WEBLOGIC сервер). У ту сврху је неопходна и набавка додатних лиценци за WEBLOGIC сервер.

Планирана је и даља аутоматизација и повезивање разних пословних процеса предузећа.

3.2.6.2 Активности у планском периоду 2024-2026

За несметано функционисање информационог система потребно је обезбедити средства која су неопходна за његово одржавање, али и несметани развој пошто је евидентан брз и сталан напредак информационих технологија.

Неопходно је даље лиценцирање свих неопходних софтвера који су круцијалне важности за функционисање информационог система (ORACLE Database, VMWARE софтвер, антивирусни софтвер, софтвер за BACKUP, ГИС софтвери, и сл.).

Такође потребно је одржати ниво софтвера за обављање најразличитијих инжењерских делатности (AUTODESK, AQUVEO, итд), као и софтвера неопходних за рачуноводствено пословање.

Потребна је стална едукација запослених у Служби за информационе технологије кроз неопходне курсеве, а све у циљу праћења развоја информационих технологија.

3.2.6.3 Мере за реализацију средњорочног плана 2024-2026

У 2023. години реализација годишњег програма пословања у овом делу извршена је у планираном обиму.

У периоду од 2024. године до 2026. године:

- преглед и израда годишњих извештаја о стању информационог система,
- обезбеђење потребних средстава за годишњи програм радова ЈВП „Србијаводе“,
- израда извештаја и базе потреба информационог система.

3.2.7 Међународна сарадња

Тренутно стање:

Међународна сарадња у области вода за Републику Србију има велики значај, с обзиром на то да се наша држава налази низводно у односу на већину суседних држава, као и да доминантан део водотока на нашој територији има међународни карактер. За Републику Србију је карактеристична чињеница да су чак 92% расположивих вода транзитне воде које дотичу у земљу Дунавом, Савом, Дрином, Тисом, Банатским водотоцима као и другим водотоцима и хидротехничким системима који чине или су пресечени државном границом, укључујући ту и ресурсе подземних вода, са свим последицама односно утицајима на квалитет и квантитет вода, које због тога настају.

Републички дирекција за воде као орган управе у саставу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде обавља, поред осталих, и послове који се односе на праћење и одржавање режима вода које чине и пресецају границу Републике Србије.

Послови међународне сарадње дефинисани су Законом о водама, у склопу интегралног управљања водама за целу територију Републике Србије. Ово су послови од општег интереса који

се за реализацију, од стране Републичке дирекције за воде, годишњим уговорима поверавају ЈВП „Србијаводе“. Међународна сарадња се спроводи као билатерална, мултилатерална и трилатерална.

Оцена досадашње сарадње:

3.2.7.1 Циљеви у планском периоду 2024-2026

Опредељење Републике Србије је да се процес примене Оквирне директиве о водама ЕУ и Директиве о поплавама ЕУ спроводи у координацији са осталим подунавским државама. На регионалном нивоу Република Србија, као пуноправни члан Међународне комисије за заштиту реке Дунав (ICPDR-International Commission for the Protection of the Danube River) и Међународне комисије за слив реке Саве (ISRBC-International Sava River Basin), уско сарађује са суседним земљама које се налазе на сливовима наших река на решавању транснационалних изазова у области вода. У оквиру мултилатералне сарадње, ЈВП „Србијаводе“ активно учествује у Међународној комисији за заштиту реке Дунав (ICPDR) и Међународној комисији за слив реке Саве (ISRBC). У међународним оквирима посебно се истиче сарадња у области интегралног управљања водама реке Дрине, Републике Србије и Републике Српске, која се спроводи на основу Споразума о сарадњи.

У склопу експертских група међународних комисија, ЈВП „Србијаводе“ своје инжењере активно укључује у све организације заједничких истраживања и пројекте имплементације који се односе на водопривреду, као и на заједничке обуке и едукације.

Циљеви у наредном периоду су да се кроз ове међународне активности ради на побољшању капацитета у управљању водама, прилагођању новим трендовима глобалне климе, смањењу ризика од катастрофа везаних за воде, развоју механизма за контролу поплава и акцидената, као и договарању стандарда у области емисија.

3.2.7.2 Активности у планском периоду 2024-2026

- Организација стручних и научних скупова,
- промоција међународних манифестација,
- прикупљање података и извештавање према међународним комисијама,
- учешће у раду стручних група у оквиру међународних комисија у земљи и иностранству,
- медијске активности у оквиру међународних послова,
- маркетиншке активности у оквиру међународних послова,
- обележавање и организација међународних дана реке Дунав и реке Саве кроз различите активности у циљу подизања свести јавности о важности очувања свих природних богатстава, са акцентом на едукацију деце школског узраста.

3.2.7.3 Мере за реализацију средњорочног плана 2024-2026

У 2023. години реализација годишњег програма пословања у овом делу извршена је у планираном обиму.

У периоду од 2024. године до 2026. године:

- преглед и израда годишњих извештаја о стању објеката, на основу којих се израђује годишњи програм радова ЈВП „Србијаводе“;
- обезбеђење потребних средстава за годишњи програм радова ЈВП,
- израда документације за ефикасније извештавање према међународним комисијама,
- унос података и пројеката које се реализују кроз ICPDR и ISRBC кроз ВИС и Геоинформациони систем.

4. УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА

4.1 УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА УПРАВЉАЊА, РУКОВОЂЕЊА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА

4.1.1 Управљање

Јавна предузећа су посебан тип предузећа која се оснивају у делатностима од општег интереса, области инфраструктуре, комуналних делатности, као и у областима које су од посебног и стратешког значаја. Како јавна предузеће обављају делатности од посебног друштвеног интереса држава прописује услове које она морају испуњавати да би се бавила овим делатностима.

У управљању јавним предузећима држава учествује преко својих представника у надзорним одборима. Циљ учешћа државе је заштита друштвених интереса.

Органи управљања у ЈВП „Србијаводе“ су Надзорни одбор и директор.

Надзорни одбор има пет чланова, од којих је један члан представник запослених у ЈВП „Србијаводе“.

Чланове Надзорног одбора именovala је Влада Републике Србије, у следећем саставу:

- Председник - Слободан Станојевић, дипломирани правник, именован је Решењем Владе Републике Србије 24 Број: 119-10809/2021 од 25.11.2021. године;
- члан – Ненад Филиповић, дипломирани математичар, именован је Решењем Владе Републике Србије 24 Број: 119-8091/2018 од 28.08.2018. године;
- члан – Негован Тодоровић, дипломирани правник, именован је Решењем Владе Републике Србије 24 Број: 119-299/2021 од 14.01.2021. године;
- члан – Сања Шифлиш, дипломирани инжењер пољопривреде, именована је Решењем Владе Републике Србије 24 Број: 119-299/2021 од 14.01.2021. године;
- члан – Милош Батало, дипломирани грађевински инжењер, именован је Решењем Владе Републике Србије 24 Број 119-10809/2021 од 25.11.2021. године.

Директор ЈВП „Србијаводе“ је Горан Пузовић, дипл. инж. пољ. (именован решењем Владе Републике Србије: 24 Број 119-11258/2021 од 2.12.2021. године).

4.1.2 Организација и руковођење

Правилником о организацији и систематизацији послова (у даљем тексту: Правилник) утврђује се организација и систематизација послова у ЈВП „Србијаводе“.

Ради организовања и руковођења процесом рада у ЈВП „Србијаводе“ утврђени су следећи руководећи послови:

- Извршни директор за уређење, коришћење и заштиту вода;
- Извршни директор за заштиту од штетног дејства вода;
- Извршни директор за економско-финансијске послове;
- Извршни директор за правне и опште послове;
- Извршни директор за односе са јавношћу и међународну сарадњу;
- Руководиоци водопривредних центара;
- Руководиоци сектора;
- Шефови радних јединица;
- Шефови одељења.

4.1.3 Корпоративно управљање

Корпоративно управљање у јавним предузећима подразумева скуп правила по којима функционише унутрашња организација јавног предузећа, избор директора и чланова органа управљања, надзор државе као власника, систем планирања и извештавања и мерење постигнутих резултата у циљу транспарентности рада.

Квалитетно планирање и анализа су основне претпоставке за ефикасно корпоративно управљање у јавним предузећима. Планирањем су дефинисани циљеви за наредни период, а анализа ће показати да ли се ти циљеви остварују и које је мере потребно предузети уколико то није случај.

За укупну ефикасност корпоративног управљања у јавним предузећима од изузетног значаја је да се на квалитетан начин уведе и имплементира систем финансијског управљања и контроле (ФУК).

Ради одржавања континуитета у примени принципа корпоративног управљања и добре пословне праксе, као и њиховог унапређења ЈВП „Србијаводе“ ће у 2024. години:

- Спровести неопходне активности за унапређење система финансијског и нефинансијског извештавања;
- Израдити Средњорочни план пословне стратегије и развоја за период 2024-2026. године;
- Спровести неопходне активности за деловање пословне функције контролинга (развој листе специфичних показатеља за мерење степена реализације планова и програма, резултата пословних активности и пословног успеха).

Почетком првог квартала 2023. године започете су активности с основним циљем унапређења корпоративног управљања у ЈВП „Србијаводе“, а које између осталог обухватају тестирање и оцену тренутног нивоа корпоративног управљања ради утврђивања правца и обима будућих активности у овој области.

Предметне активности биће окончане у трећем кварталу 2024. године, а у складу са добијеним резултатима, односно утврђеним нивоом корпоративног управљања у ЈВП „Србијаводе“, биће организован наставак активности током 2025. и 2026. године на његовом даљем унапређењу.

4.2 УНАПРЕЂЕЊЕ ИНТЕГРИСАНИХ СТАНДАРДИЗОВАНИХ ПРОЦЕДУРА (ISO) (QMS) И (FUK)

ЈВП „Србијаводе“ ће у току планског периода започети пројекат имплементације ISO стандарда. Систем ISO стандарда се базира на принципима који ће омогућити ЈВП да успостави квалитетније релације са корисницима, добављачима и запосленима, чиме ће бити постигнут квалитативни скок у пружању и вршењу услуга и осталим делатностима.

Принципи имплементације система ISO стандарда су:

- Организација усредсређена на корисника – како ЈВП „Србијаводе“ зависи од својих корисника, неопходно је да разуме њихове текуће и будуће потребе, задовољи њихове захтеве и у крајњој инстанци тежити да превазиђе потребе корисника.
- Liderство – Руководство ЈВП ће водити запослене сопственим примером, успоставити јединство кроз заједничке циљеве и дефинисати смер кретања ЈВП уз истовремено одржавање амбијента који подстиче запослене на рад и постизање планских циљева.
- Укљученост запослених – организација ће охрабрити запослене да прихвате одговорност за решавање проблема и унапређене процеса, као и омогућити запосленима да сталним стицањем нових знања и вештина и слободном разменом знања и искустава унутар тимова допринесу задовољству приликом обављања посла, а самим тим и резултатима организације.

– Процесни приступ - сви процеси неопходни за остварење жељеног резултата ће бити поново снимљени и редизајнирани по потреби, а улази и излази из процеса заједно са функцијама организације идентификовани и праћени. Поред тога, биће дефинисане јасне надлежности у управљању процесима, и омогућена обука, материјал и потребне информације запосленима. Процеси као и њихове међусобне везе са другим процесима се могу приказати дијаграмом тока активности. Дијаграм тока активности је саставни део процедуре која је документ система менаџмента квалитетом (QMS).

– Системски приступ управљању - редизајн процеса и њихово постављање на начин да задати циљ буде достигнут на најефикаснији начин. Системски приступ подразумева и потпуно разумевање међузависности процеса у систему као и непрекидно унапређење система кроз мерење и вредновање резултата.

– Стално побољшање - принцип охрабрује увођење малих унапређења у процесе и системе, као и непрекидно поређење учинака са постављеним критеријумима.

– Доношење одлука на основу чињеница - овај принцип се односи на прикупљање оних података и информација који су релевантни за испуњење унапред постављених циљева, као и на анализу прикупљених података коришћењем валидних метода.

– Обојстрано корисни односи са добављачима добара и услуга и извођачима радова – биће урађена идентификација и избор кључни добављача и извођача, са којима ће се, кроз јасну и отворену комуникацију и заједнички рад на развоју и унапређењу производа, услуга и процеса, остварити дугорочна сарадњу уз обојстрану корист.

Увођење и развој система менаџмента квалитетом (QMS) ће обухватити следеће фазе:

- припрема примене стандарда серије ISO 9000,
- снимање стања квалитета у пословном систему,
- пројектовање QMS-a,
- увођење QMS-a,
- атестирање QMS-а, односно сертификација за ISO стандарде;
- провера атестираног система квалитета или ресертификација ISO стандарда која се одвија на годишњем нивоу како би утврдили да се предузеће континуирано развија и унапређује.

4.2.1. Финансијско управљање и контрола

У складу са чланом 81. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, број 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-испр., 108/13, 142/14, 68/15-др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21, 138/22, 118/21-др. закон и 92/23) и одредбама Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору („Службени гласник РС“, број 89/19), систем Финансијског управљања и контроле представља свеобухватни систем унутрашњих контрола који успоставља и за који је одговоран руководиоца корисника јавних средстава, а којим се, управљајући ризицима, осигурава разумна увереност да ће се у остваривању циљева буџета и друга средства користити правилно, етично, економично, ефикасно и ефективно.

Управљање ризицима као саставни део ФУК-а је целокупан процес утврђивања, процењивања и праћења ризика као и предузимања потребних активности у циљу смањења ризика.

У циљу извршења наведених активности прописаних Законом о буџетском систему, Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“, Београд донело је и усвојило Стратегију управљања ризицима 29.07.2022. године.

Стратегија управљања ризицима представља стратешки документ који има за циљ успостављање методолошког оквира и правилника за процес управљања ризицима и њихово праћење, односно постављање оквира за увођење праксе управљања ризицима као неопходног елемента доброг управљања, унутар којег ће свака организациона јединица развијати управљање ризицима у складу са својим надлежностима и одговорностима.

Поступак идентификовања, процене ризика, дефинисање мера за избегавање или ублажавање ефекта ризика, утврђивања одговорних особа у том поступку, као и одређивање рокова за предузимање адекватних мера, заправо представља разраду Стратегије кроз Регистар ризика. Сврха Стратегије је да побољша, унапреди и олакша остваривање стратешких циљева и мисије Предузећа кроз управљање претњама и коришћењем шанси, односно кроз стварање окружења које доприноси већем квалитету и резултатима свих активности, на свим нивоима управљања.

ЈВП „Србијаводе“ је у септембру 2022. године успоставило систем финансијског управљања и контроле, усвајајући утврђене листе и мапе пословних процеса са регистрима ризика у оквиру свих сектора на нивоу предузећа.

Може се закључити да је предност имплементације процеса управљања ризицима у поспешивању и унапређењу одлучивања, повећању ефикасности, бољем предвиђању и оптимизацији расположивих средстава, јачању поверења у управљачки систем и развој позитивне организационе културе.

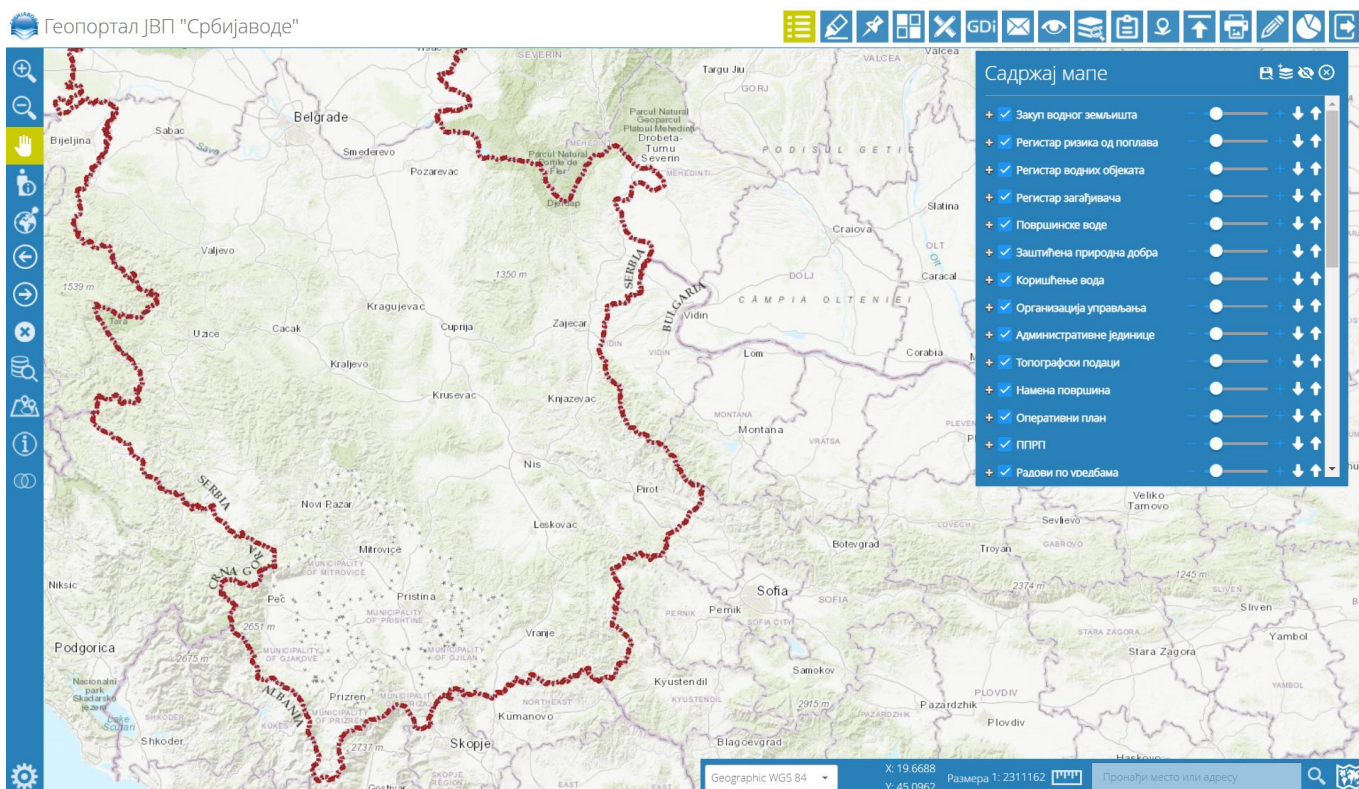
Предузеће ће и у будућности наставити са континуираним унапређењем и сталном контролом процеса у оквиру система финансијског управљања и контроле.

4.3 УНАПРЕЂЕЊЕ ИНФОРМАЦИОНИХ СИСТЕМА

У претходном периоду у ЈВП „Србијаводе“ је предузето низ активности како би се испројектовао и имплементирао централизовани информациони систем са јединственим базама података. Основни задатак који се намеће пред информациони систем у наредном периоду је да се сви подаци потребни за управљање и пословање ЈВП налазе на једном месту. У том погледу потребно је наставити интеграцију са просторним (GIS) подацима, како би се омогућила боља координација са тереном по питању управљања и одржавања водних објеката. На овај начин биће обезбеђена и већа транспарентност како у погледу управљања и одржавања водних објеката, тако и погледу коришћења средстава од накнада.

С обзиром на територијалност водопривредног система, као једне од важнијих карактеристика физичког система, примена GIS (географског информационог система) алата је од изузетног значаја.

У претходном периоду много је урађено у погледу формирања и уноса најразличитијих подата у оквиру геоинформационог система приказ на слици испод.

У планском периоду планиран је низ активности на унапређењу могућности уноса мера који се врше у оквиру годишњих и вишегодишњих радова на територији ЈВП „Србијаводе“

Такође, планира се постављање јединственог система уноса података и повезивања ЈВП „Србијаводе“ и водопривредних предузећа (ВП).

Подаци унети од стране ВП и ЈВП ће се складиштити у јединствену базу са широким могућностима у погледу приступа и уноса података уз претходно дефинисана ограничења и администраторске контроле.

Унос података у ГИС систем планиран је кроз предефинисане електронске образце. Електронски образац представља комплетну документацију која је сада у папирној форми.

Следећи корак је аутоматизација и повезивање пословних процеса генерисањем извештаја који ће у знатној мери помоћи руководству у управљању и доношењу стратешких одлука.

У току је развој Водног информационог система (ВИС), а који успоставља и води Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде. Водне информационе системе успостављају и воде и јавна водопривредна предузећа, као део јединственог Водног информационог система.

ВИС обезбеђује формирање, одржавање, презентацију и дистрибуцију података о: стању квалитета вода, класама водних тела површинских и подземних вода, водној документацији, законодавним, организационим, стратешким и планским мерама у области управљања водама, научно-техничке и друге информације од значаја за управљање водама и размену информација са другим информационим системима на националном и међународном нивоу.

У квиру слојева садржаја мапе формиране су следеће структурне целице:

ПРИОРИТЕТ	НАЗИВ ГИС СЛОЈА
1	1. Радови на територији ЈВП „Србијаводе“
	2. Водна књига
1	3. Регистар водних објеката за заштиту од поплава
1	4. Регистар водних објеката за заштиту од ерозија и бујица

1	5. Регистар загађивача
1	6. Регистар коришћења вода
2	6.1. Вишенамеснки хидросистеми Бране и Акумилација
2	6.2. Системи за одводњавање
2	6.3. Водоснабдевање
2	6.4. Мале хидроелектране
1	7. Регистар водног добра
1	8. Регистар ризика од поплава
1	9. Регистар заштићених области
1	10. Оперативни план одбране од поплава
1	11. Водно земљиште – Закуп према намени
2	11.1. Песак и шљунак
2	11.2. Службености
2	11.3. Остале намене
1	12. Планови
2	12.1. Оперативни план одбране од поплава
2	12.2. План управљања сливом на територији РС 2027
2	12.3. План управљања ризиком од поплава
2	12.4. План вађења речног наноса
1	13. Стратегија
2	13.1. Стратегија управљања водама
1	14. Студије и пројекти
2	14.1. Студија унапређења вода на сливу Колубаре
2	14.2. Студија унапређења вода на сливу Западне Мораве
2	14.3. Пројекат Моравски Коридор
2	14.4. Студија ХИМО притисци
2	14.5. РНУ Колубара
1	15. Подлоге
2	15.1. Катастар
2	15.2. Карта намене земљишта
2	15.3. ДТМ
2	15.4. Ортофото
2	15.5. Топографске карте

Због количине и обима посла, те одлива кадрова у претходном периоду, неопходно је додатно запошљавање извршилаца који ће унапредити начин уноса контрола и ажурирања података у оквиру водног информационог система.

Такође, потребна је додатна едукација запослених на коришћењу и уносу података у ВИС и ГИС у оквиру својих надлежности и делокруга рада сходно пословима дефинисаним у Правилнику о организацији и систематизацији послова.

4.4 УНАПРЕЂЕЊЕ АНАЛИТИЧКИХ ПОСЛОВА

ЈВП „Србијаводе“ врши јавне услуге издавања водних аката (водни услови, водна сагласност и водна дозвола), као и других докумената у поступцима издавања водних аката за које су надлежни Републичка дирекција за воде или надлежни орган јединице локалне самоуправе (мишљења у поступку издавања водних услова, извештаја о испуњености услова из водних услова и водне сагласности за издавање водне дозволе и извештаја о спремности објекта за издавање водне дозволе).

Водни услови издају се у поступку припреме техничке документације за изградњу нових и доградњу и реконструкцију постојећих објеката и извођење других радова који могу трајно, повремено или привремено утицати на промене у водном режиму, односно угрозити циљеве животне средине, као и за израду планских докумената за уређење простора, управљање рибарским и заштићеним подручјима и газдовање шумама, што опредељује сам поступак, односно усмерава решавање захтева кроз обједињену процедуру или ван ње.

Водна сагласност је водни акт којим се утврђује да је техничка документација за објекте, радове и планска документа урађена у складу са издатим водним условима.

Водна дозвола утврђује начин, услове и обим коришћења вода, начин, услове и обим испуштања отпадних вода, складиштења и испуштања хазардних и других супстанци који могу загадити воду, као и услове за друге радове којима се утиче на водни режим. Водну дозволу, у складу са одредбама Закона о водама, издаје орган, односно јавно водопривредно предузеће, надлежно за издавање водних услова.

ЈВП „Србијаводе“ (као орган који издаје водна акта) је дужно да сва издата водна акта води у **водној књизи**.

Водна књига нарочито садржи: уписник водних сагласности; уписник водних дозвола; уписник водних услова; уписник закључака о одбацивању захтева странке; уписник аката о ненадлежности органа за поступање по захтеву странке; збирку исправа и техничку документацију.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе и јавна водопривредна предузећа дужни су да Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде достављају податке из водне књиге, а исти представљају део јединствене базе ВИС-а.

Због количине и обима посла, те одлива кадрова у претходном периоду неопходно је додатно запошљавање извршилаца са високом стручном спремом у области аналитичких послова.

У наредној табели приказан је обим изватих аката у периоду 2022-2023. године.

Врста акта и документа у аналитичким активностима	Број докумената
Водне дозволе	1203
Мишљење за водну дозволу	122
Водна сагласност	29
Мишљење за водну сагласност	29
Водни услови	5056
Мишљење за водне услове	518
Извештај за плански акт	33
Извештај за оперативне планове	300
Разни извештаји и остали предмети	3770

4.5 УНАПРЕЂЕЊЕ ОДНОСИ СА ЈАВНОШЋУ И МАРКЕТИНГА

4.5.1 Циљеви у планском периоду 2024-2026

Односи са јавношћу

Право јавности на правовремено и истинито информисање установљено је Уставом Републике Србије, бројним законима, међународним конвенцијама и директивама. Односи са јавношћу прате генералну политику и циљеве институције, па већина активности управо зависи од планова осталих организационих делова предузећа. Посебно важну улогу односи с јавношћу имају у управљању кризним ситуацијама. Правилником о организацији и систематизацији послова из 2021. године у Дирекцији ЈВП „Србијаводе“ образован је посебан Сектор за односе са јавношћу и међународну сарадњу.

Најгрубља подела јавности је на интерну и екстерне јавности. Интерну јавност представљају сви запослени, а екстерних јавности има много: медији, корисници, обвезници, институције, медији, извођачи, добављачи, удружења, најшире грађанство.

Поред уобичајене комуникације са медијима кроз саопштења и обиласке терена, те упознавања јавности са делатностима предузећа преко сајта и фејсбук странице, половином 2021. године отворен је и инстаграм налог. Најважнији радови и активности предузећа редовно се прате и документују фотографијама и видео снимцима који се трајно чувају, а по потреби објављују на друштвеним мрежама и сајту предузећа сходно унутрашњој организацији.

Поред информација о спроведеним активностима у оквиру основне делатности - одбране од поплава, свакодневно се ажурирају хидролошки подаци о стању вода и водостаја река.

У складу са прогнозама РХМЗ-а, посебно у периодима када су најављене обилне падавине, јавност се благовремено обавештава о актуелним хидролошким прогнозама и очекиваном порасту водостаја река, како би, у координацији са стручним службама ЈВП „Србијаводе“ и другим субјектима из Оперативног плана одбране од поплава, могли правовремено да делују у циљу спречавања плавлена.

У протеклом периоду у ЈВП „Србијаводе“ је забележен све већи број захтева за приступ информацијама од јавног значаја. На све захтеве одговара се у предвиђеном законском року од 15 дана.

За унапређење интерне комуникације у предузећу успостављен је низ алата за развој осећаја припадности и стварања колегијалне атмосфере. Најважнији канали комуникације су Интранет, интерни магазин, обавештења имејлом, а још увек се ослањамо и на огласне табле.

Такође у организацији сектора за односе са јавношћу је и уређивање и вођење дневног билтена, али и полугодишњег у ком су приказане све радње које је ЈВП „Србијаводе“ спровело током претходног периода, али и представљени будући пројекти и планиране иницијативе.

Маркетинг

У складу са климатским променама у целом свету, као и код нас, схватили смо да је подизање свести јавности о бризи и заштити животне средине један од основних задатака.

ЈВП „Србијаводе“ традиционално организује и учествује у бројним едукативним радионицама, предавањима и акцијама чишћења шеталишта и приобаља река у које су укључени и сами грађани, као и разне друге институције и организације. Акције ове врсте препознају се као приоритет како би се подигла еколошка свест о важности заштите река и вода.

Желећи да будемо доступни млађој популацији, креиране су електронске платформе на сајту ЈВП „Србијаводе“ са едукативним филмовима о рекама, електронским квизом за проверу знања о истим, као и мобилна и десктоп апликација путем које ученици основне школе имају могућност да се кроз игру упознају правилним одлагањем смећа у циљу едукације о очувању животне средине.

Очување водних ресурса је не само еколошки важно, већ и кључно за социоекономски развој и животни стандард глобалне популације. С тим у вези, наш задатак је да допринесемо овом процесу путем презентовања свих наших активности, кроз транспарентну комуникацију са јавношћу, а у циљу очувања водних ресурса и афирмативног представљања нашег рада.

4.5.2 Активности у планском периоду 2024-2026

У 2023. години реализација годишњег програма пословања у овом делу извршена је у планираном обиму

Активности за наведени период у највећој мери ће зависити од циљева и пословних процеса у целом предузећу. Као и претходних година, пратићемо све оно што се дешава у колективу, а највећи део активности односиће се на очување и подизање угледа ЈВП „Србијаводе“ како код грађана Републике Србије, тако и код Међународних и Домаћих институција, организација и компанија.

Потрудићемо се да комуникација са свим заинтересованим јавностима буде двосмерна, заснована на поверењу и узајамном уважавању.

Посебна пажња у активностима у планском периоду односиће се на:

- праћење међународних и домаћих пројеката,
- промоција и праћење рада пословодства и запослених у предузећу,
- промоција заштите вода и животне средине,
- промоција водопривредних делатности,
- комуникација са јавношћу,
- едукација омладине и деце,
- информисање грађана о пословним активностима предузећа,
- информисање грађана о процедури закупа водног земљишта,
- информисање обвезника накнада.

4.5.3 Мере за реализацију средњорочног плана 2024-2026

- Додатно кадровски и технички ојачати Кориснички сервис када има највише позива,
- снажнија медијска подршка и промоција рада на терену колега из Одељења за накнаде и друге приходе,
 - постављање додатних објашњења, линкова и кратких видео упутстава на веб сајту предузећа www.srbijavode.rs,
 - омогућавање електронског увида у стање на рачуну обвезника накнаде,
 - упознавање свих запослених са каналима комуникације који су обвезницима на располагању.

Ради подизања угледа ЈВП „Србијаводе“ ће бити на услузи свим заинтересованим јавностима, а пре свега обвезницима, неговаће добре односе са медијима, унапредити сарадњу са институцијама власти, цивилним сектором и удружењима грађана.

5. СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА ЉУДСКИМ РЕСУРСИМА

5.1 Оптимална структура и број запослени

Правилником о организацији и систематизацији послова одређени су организациони делови у ЈВП „Србијаводе“ и послови који се обављају у тим организационим деловима.

Међутим, у предузећу постоји несклад између потребног и стварног броја извршилаца, с обзиром да је на пословима утврђеним поменути правилником предвиђено 373 извршилаца, док је запослено, односно у радном односу само 171 извршилаца.

Кадровска политика оствариваће се унапређењем процеса планирања, избора запослених, тестирања, селекције, оријентације и обуке запослених.

ЈВП „Србијаводе“ је почело пословну 2024. годину са укупно 171 запослена на неодређено време. За 2024. годину ЈВП „Србијаводе“ планира да повећа број запослених за још 15 запослених у складу са Програмом пословања за ЈВП „Србијаводе“ за 2024. годину, по добијању сагласности за ново запошљавање Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, а како би се обезбедио несметан рад и функционисање предузећа.

Такође, у претходном периоду велики број радних места остао је упражњен или због непланираног престанка радног односа (споразумни раскид радног односа) или због одласка запослених у старосну пензију, тако да ће у наредним годинама бити потребно извршити запошљавање већег броја запослених на неодређено време, а првенствено у Техничком сектору и у Сектору за правне и опште послове, пре свега у Одељењу за јавне набавке.

5.2 Развој људских ресурса

Развој људских ресурса у наредном периоду одвијаће се у складу са пословним циљевима ЈВП „Србијаводе“, због чега ће бити потребно унапредити знања и вештине запослених. Развијањем људских ресурса доприноси се повећању продуктивности рада и развоју пословних процеса, а стварају се и услови за остваривање квалитетнијих веза ЈВП „Србијаводе“ са државним органима и системима из окружења.

Активности ЈВП „Србијаводе“ на развоју људских ресурса биће усмерене на:

- унапређење општег стања у погледу људских ресурса (мотивисаност и посвећеност послу, систем награђивања, односно зарада, дисциплина запослених, тимски рад);
- оптимизацију квалификационе структуре, а према потребама процеса рада у ЈВП „Србијаводе“;
- унапређење рада и услова рада (брига за безбедност и здравље на раду);
- преиспитивање процедура у оквиру пословних процеса и прецизирање одговорности за одређене процесе и послове;
- побољшање услова за развој каријере;
- унапређење социјалног дијалога и организационе културе;
- унапређење планирања и организовања стручног усавршавања запослених, а у складу с потребама процеса рада.

Приликом процене потребе за образовањем, стручним оспособљавањем и усавршавањем запослених као полазна тачка узима се њихов тренутни посао и способности које морају имати како би га ефикасно и поуздано обављали. За подручја за која се утврди да је неопходно унапређење, изабраће се одговарајући облик усавршавања, у распону од подуче на радном месту до комплексних курсева и обука.

6. ФИНАНСИЈСКА И ЦЕНОВНА ПОЛИТИКА

Финансијска политика као политика финансијске функције има свој циљ и начела као основне изворе сазнања по којима се ради да би се остварио циљ.

Циљ финансијске политике јесте финансијска снага, што значи: трајну способност плаћања, трајну способност финансирања, трајну способност инвестиција, трајну способност повећања имовине власника, трајну способност задовољавања финансијских интереса предузећа.

1. Трајна способност плаћања подразумева да је предузеће у сваком тренутку доспећа обавеза способно да их плати, што захтева да су ликвидна средства увек једнака доспелим обавезама или већа од њих. Трајну способност плаћања нужно је остварити зато што је то услов опстанка предузећа.

2. Трајна способност финансирања подразумева способност прикупљања сопственог капитала путем акумулирања нето добитка и емисијом акција и прибављање средстава од других путем позајмљивања на дуги и кратки рок под што повољнијим условима, уз истовремену способност враћања позајмљених средстава о року доспећа.

3. Трајна способност инвестирања подразумева успешно и рентабилно улагање средстава у процес пословања и раст (развој) предузећа.

4. Трајна способност повећања имовине власника подразумева прираст, увећање имовине власника, што у случају ЈВП „Србијаводе“ или другог јавног предузећа основаног од стране Републике Србије, представља имовину државе.

5. Трајна способност задовољавања финансијских интереса учесника предузећа, подразумева задовољење финансијских интереса Републике Србије, управе предузећа, радника и поверилаца.

Из претходно реченог није тешко закључити: финансијску снагу није лако остварити не само зато што она има много захтева, него и зато што остварење одређеног захтева условљава остварење другог захтева, а уз то у одређеним случајевима захтеви су и супротни.

У случају када финансијски анализирамо предузеће и делатност од јавног интереса која му је поверена, можемо рећи да су многи економски и финансијски постулати у водопривредној делатности у значајној мери условљени државним давањима за улагања у објекте и послове из ове области.

Финансијска политика предузећа се заснива на одржању ликвидности и рентабилности предузећа, као и економичнијој употреби буџетских ресурса како би се остварили циљеви и унапредили послови од општег интереса који су поверени предузећу.

Цене које се дефинишу годишњим програмом пословања представљају основ за признавање трошкова одбране од поплава, калкулацију санационих и инвестиционих радова за која се ангажују надлежна лиценцирана водопривредна предузећа, као и полазна основа за израду техничких елабората који дају процењену вредност радова за поједине јавне набавке. Цене услуга, радова и добара раде се на основу минималне цене рада и других калкулативних улазних података, у складу са Нормативима и калкулацијама вредности позиција за послове и радове и у складу са тржишним ценама за поједине позиције. У дефинисању цена прати се фискална и монетарна политика Републике Србије.

7. ПРОЈЕКЦИЈА ПРИХОДА И РАСХОДА

Ефикасно управљање и рационално пословно одлучивање у предузећу тешко је остварити без планирања.

Финансијско планирање је најсложенија област пословног планирања. Финансијски план обухвата активности свих функција у предузећу, као и планирање укупне пословне активности. Оно представља конкретизацију финансијске политике предузећа кроз финансијске планове изражено за одређени временски период у финансијским показатељима.

Средњорочним финансијским планом је новчано изражена укупна активност предузећа, утврђен потребан обим и структура средстава, извори финансирања и финансијски токови за период 2024-2026. година. Плански приказ прихода, расхода и резултата по годинама за период 2024-2026. година, пројектује укупну економичност и рентабилност ЈВП „Србијаводе“.

Приходи и расходи ЈВП „Србијаводе“ директно зависе од висине опредељених средстава у Програму управљања водама за послове и радове из надлежности предузећа. Планирањем прихода и расхода планиран је и финансијски резултат, на основу чега је дефинисана рентабилност пословања, као и чиниоци очувања и увећања имовине и одржавања солвентности.

ПОЗИЦИЈА	2024 [хиљада ДИН]	2025 [хиљада ДИН]	2026 [хиљада ДИН]
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје производа и услуга	45,000	50,000	55,000
Приходи од премија субвенција и, дотација, донација и сл.	3,012,030	3,373,474	3,911,964
Други пословни приходи	181,000	250,000	320,000
Остали приходи	2,500	3,500	4,200
УКУПНО ПРИХОДИ	3,240,530	3,676,974	4,291,164
Расходи материјала горива и енергије	30,390	34,189	41,027
Расходи зарада, накнада и остали лични расходи	296,000	333,000	399,600
Трошкови производних услуга	1,630,000	1,848,750	2,163,038
Трошкови амортизације и резервисања	1,065,000	1,198,125	1,365,863
Нематеријални расходи	52,890	59,501	71,402
Остали расходи	141,000	158,625	190,350
УКУПНО РАСХОДИ	3,215,280	3,632,190	4,231,278
ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТ	25,250	44,784	59,886

8. ПЛАН ИНВЕСТИЦИЈА

Како би остварило своју мисију ЈВП „Србијаводе“ мора перманентно инвестирати. Инвестиције се врше у обнову, односно одржавање постојећег пословања, у рационализацију пословања и/или у проширење обима и структуре пословања.

Развој ЈВП „Србијаводе“ је немогућ без инвестиционих улагања у техничку припрему, објекте, постројења, уређаје и опрему, и посебно у људске ресурсе.

Динамика раста и развоја ЈВП условљена са извором средстава за инвестирање која се опредељују кроз Програм управљања водама преко ресорног Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде – Републичке дирекције за воде, као и са техничком структуром инвестиција и очекиваним ефектима инвестирања.

Инвестиционом политиком, као саставним делом развојне политике, дефинисани су принципи, критеријуми и циљеви инвестиционих улагања, приоритети и конкретни инвестициони пројекти који треба да се реализују у складу са циљевима развојне политике. Начела инвестиционе политике су:

- Усклађеност са основним циљевима управљања водама у Републици Србији и програмом управљања водама ресорног министарства;
- Усклађеност са циљевима утврђеним у плановима пословне стратегије и развоја ЈВП „Србијаводе“;
- Потпуна одрживост инвестирања у дугорочној пословној и развојној политици ЈВП;
- Спровођење технолошких и економских анализа ради одређивање приоритета и структуре инвестирања;
- Објективност у одлучивању о најповољнијим инвестиционим решењима.

Оквири и фактори који детерминишу инвестиционе одлуке су:

- Квалитет управљања физичком имовином и пословним процесима у ЈВП „Србијаводе“;
- Тржишни услови за набавку или изградњу и реконструкцију као и за трансфер технологија;
- Резултати примене савремених технолошких решења и комбинација финансијских извора и инструмената;
- Утицаји из институционалних оквира на управљање водним објектима и коришћење других ресурса у ЈВП „Србијаводе“;
- Организациони капацитет (потенцијал) ЈВП „Србијаводе“.

Према економским и техничким критеријумима врсте инвестиција које ЈВП „Србијаводе“ планира и реализује су Инвестиције у:

- набавку нове или замену имовине, којима се врши обнова дотрајале или застареле опреме;
- развој управљања делатности ЈВП (техничка припрема, изградња реконструкција санација и одржавање водних објеката).

8.1 Инвестиције у развој управљања делатности (техничка припрема, изградња реконструкција санација и одржавање водних објеката)

Актуелно стање инфраструктуре за управљање водама карактерише различита способност објеката за функционисање и реализацију пословних процеса.

Побољшање актуелног стања у области управљања водним објектима неминовно захтева изградњу нових, али и обнављање, реконструкцију и модернизацију постојећих водних објеката како из домена заштите од штетног дејства вода, ерозија и бујица, тако и из коришћења вода за најразличитије потребе. С обзиром на пројекције Буџета Републике Србије за наредне 3 године и програма управљања водама не очекује се значајна повећања директних финансијских давања у

сектор водопривреде. За разлику од директних давања у протеклим годинама присутан је пораст давања кроз коришћење средстава из пред приступних фондова Европске Уније, Билатералних и прекорганичних споразума као и из средстава зајма кроз Међународне Финансијске Институције.

Имајући то у виду ЈВП „Србијаводе“ опредељују средњорочну стратегију на припрему пројеката кроз развој планске и техничке документације, стварању имовинско правних предуслова и исходавању дозвола у циљу припреме инвестиције за фазу градње за које ће се наменски тражити потребна средства за изградњу и даљи наставак инвестиционог циклуса.

С тим у вези, у наредној табели приказана је листа планираних стратешки и приоритетних инвестиција за које ЈВП „Србијаводе“ припрема инвестиционе активности на изградњи нових, реконструкцији или санацији постојећих водних објеката и вишенамених хидросистема како са аспекта заштите од штетног дејства вода, заштите вода и коришћења вода. Реализација ових пројеката директно зависи од обезбеђених средстава од стране Министарства пољопривреде шумарства и водопривреде – Републичке дирекције за воде који у сарадњи са Министарством финансија делегира средства из буџета или обезбеђује финансирање из кредитних извора или донација

1. ЛИСТА СТРАТЕШКИХ ИНФРАСТРУКТУРНИХ ПРОЈЕКТА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ ОД ВОДА И КОРИШЋЕЊА ВОДА ЗА ПЕРИОД 2024 – 2026.

ЈВП "СРБИЈАВОДЕ" УНАПРЕЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ И КОРИШЋЕЊА ВОДА ПЕРИОД 2024-2026

Бр.	ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА ИЗГРАДЊЕ	Град/Општина	НАЗИВ ПРОЈЕКТА	Активности у току (обезбеђене финансије)	Критичне активности (потребно финасирање)	Очекивани рок за почетак изградње	ВРЕДНОСТ ЗА ИЗГРАДЊУ
							(eur)
УКУПНА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА РАЛИЗАЦИЈУ ИЗГРАДЊЕ (2024-2026)							€ 485,060,000.00
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
A УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА ЗАШТИТЕ ОД ШТЕТНОГ ДЕЈСТВА ВОДА							
1	WB	Обреновац	Заштита подручја „Обреновац: Сава - Колубара-Тамнава“: изградња и реконструкција насипа	Техничка документација у изради	имовинско правни односи	2025	€ 36,000,000.00
2	WB	Нови Пазар	Заштита Новог Пазара од великих вода река Рапке, Трнавице и Јошанице	ОКОНЧАНЕ АКТИВНОСТИ	ОКОНЧАНЕ АКТИВНОСТИ	2024	€ 25,000,000.00
3	WB	Шабац	Заштита Шапца од великих вода реке Саве I фаза - Израда техничке документације	Припремљен пројектни задатак	-	2027	€ 550,000.00
4	WB	Коцељева	Заштита нмасаља коцељева од великих вода реке Тамнаве од km 0+030 to km 0+710	Грађевинска дозвола	-	2024	€ 3,500,000.00
5	WB	Сурчин	Изградња централног складишта за одбрану од поплава	Исходовање грађевинске дозволе	-	2024	€ 2,000,000.00

6	WB	Прибој	Реконструкција левообалног насипа реке лим од болнице до новог моста у Прибоју	Исходовање грађевинске дозволе	-	2025	€ 4,000,000.00
7	WB	Пријепоље	Заштита насеља Залуг од великих вода реке Лим од 69+741 до km 72+741	Исходовање грађевинске дозволе	имовинско правни односи	2025	€ 4,500,000.00
8	WB	Пријепоље	Заштита насеља Бродарево од великих вода реке Лим од 96+026 до km 98+026	Исходовање грађевинске дозволе	имовинско правни односи	2025	€ 3,500,000.00
9	WB	Сјеница	Регулација реке грабовице у Сјеници у дужини од 500 м од постојеће регулације	Исходовање грађевинске дозволе	имовинско правни односи	2026	€ 4,000,000.00
10	WB	Пријепоље	Регулација реке Милешевке у пријепољу од 1+897 до Беговог моста	Исходовање грађевинске дозволе	-	2024	€ 5,000,000.00
11	НЕПОЗНАТ	Град Зајечар	Заштитни систем од поплава "Зајечар: Бели Тимок, Црни Тимок, Тимок"- Град Зајечар	техничка документација завршена грађевинска дозвола	имовинско правни односи	2025	€ 14,000,000.00
12	НЕПОЗНАТ	Земун, Нови Београд	Заштита подручја: "Нови Београд-Земун" Изградња и реконструкција система за заштиту од поплава од великих вода реке Дунав	документација у изради	плански основ	2026	€ 6,400,000.00
13	Буџет	Слив Колубаре	Систем ране најаве и упозорења на сливу Колубаре	документација у изради		2023	€ 2,500,000.00
14	НЕПОЗНАТ	Слив Западне Мораве	Систем ране најаве и упозорења на сливу Западне Мораве	документација у изради		2024	€ 2,500,000.00
15	НЕПОЗНАТ	Смедерево	Заштита од поплава подручја "Смедерево – долина Годомин: Дунав и притоке"- заштита града Смедерева и Смедеревске тврђаве	документација у изради	измештање железничке инфраструктуре, споменик културе, тврђава	2025	€ 11,000,000.00
16	НЕПОЗНАТ	Пожега	Заштита од поплава подручја "Пожега-Скрапеж, Ђетина, Моравица, Западна Морава и притоке"	документација у изради	плански основ имовинско правни односи	2025	€ 9,500,000.00
17	НЕПОЗНАТ	Сокобања	Заштита од поплава приобаља на ширем подручју Сокобање - уређење корита реке Моравице и притока	документација у изради	плански основ имовинско правни односи	2025	€ 7,000,000.00
18	НЕПОЗНАТ	Крупањ	Заштита подручја Крупањ од бујичних поплава и ерозије - интегрални системи заштите	документација у изради	плански основ имовинско правни односи	2025	€ 7,000,000.00
19	НЕПОЗНАТ	Слив Западне и Јужне Мораве	Противерозиони радови у сливу Јужне и Западне Мораве	документација у изради	плански основ имовинско правни односи	2025	€ 8,500,000.00

20	НЕПОЗНАТ	Општине на Сливу Колубаре	Противерозииони радови у сливу Колубаре	документација у изради	плански основ имовинско правни односи	2025	€ 6,000,000.00
21	НЕПОЗНАТ	Општине на сливу Јужне Мораве	Систем ране најаве и упозорења на сливу Јужне Мораве	документација у изради		2024	€ 2,500,000.00
22	НЕПОЗНАТ	Општине на сливу Велике Мораве	Систем ране најаве и упозорења на сливу Велике Мораве	документација у изради		2024	€ 2,500,000.00
23	НЕПОЗНАТ	Територија у надлежности ЈВП "Србијаводе"	Бране са акумулацијама за заштиту од поплава: Формирање система за узбуђивање	припрема	плански основ имовинско правни односи	2025	€ 2,500,000.00
24	НЕПОЗНАТ	Територија ЈВП "Србијаводе"	Бране са акумулацијама за заштиту од поплава: Рехабилитација објеката, опреме, система за мониторинг и увођење интегралног надзорно управљачког система	припрема	плански основ имовинско правни односи	2025	€ 3,500,000.00
25	НЕПОЗНАТ	Територија у надлежности ЈВП "Србијаводе"	Рехабилитација малих брана и акумулацијама на сливу Велике Мораве, Саве и Дунава	припрема	плански основ имовинско правни односи	2025	€ 1,500,000.00
26	НЕПОЗНАТ	Општине на сливу Дрине	Стабилизација рушевних обала и рехабилитација регулационих речних грађевина у кориту Дрине	припрема	плански основ имовинско правни односи	2025	€ 3,500,000.00
27	НЕПОЗНАТ	Општине на сливу Јужне и Велике Мораве	Стабилизација рушевних обала и рехабилитација регулационих речних грађевина у кориту Јужне и Велике Мораве	припрема	плански основ имовинско правни односи	2025	€ 2,500,000.00
28	БУЏЕТ РС	Београ	Заштита археолошког налазишта Винча од велики вода Дунава	Техничка документација у изради	плански основ имовинско правни односи	2026	€ 3,500,000.00
29	БУЏЕТ РС	Београд	Модернизација и реконструкција хидромелиорационог система Петрац у широј зони комплекса ЕХРО 2027	Техничка документација у изради		2025	€ 1,500,000.00

Бр.	Извор финансирања за изградњу	Град/Општина	Назив пројекта	Активности у току (обезбеђена финасијска средства)	Критичне активности (потребно обезбедити финансирање)	Очекивани рок за завршетак пројекта	Процењена вредност за изградњу
							(eur)
УКУПНА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА СРЕДСТВА(2024-2026)							€ 315,100,000.00
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Б УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА ЗА КОРИШЋЕЊЕ ВОДА РЕГИОНАЛНИ ХИДРОСИСТЕМИ (БРАНЕ И АКУМУЛАЦИЈЕ) И СИСТЕМИ ЗА НАВОДЊАВАЊЕ У ЈАВНОЈ СВОЛИНИ							
1	SFD	Топола	Изградња система за наводњавање на територији општине Топола – фаза 2	документација завршена	- прибављање грађевинске дозволе, - решавање имовиснко – правних односа	2027	€ 3,500,000.00
2	НЕПОЗНАТ	Палилула	Изградња система за наводњавање на територији Панчевачког Рита – II фаза	- припрема планске документације у току - решавање имовинско правних односа	- плански основ - техничка документација	2026	€ 60,000,000.00
3	НЕПОЗНАТ	Параћин	Изградња система за наводњавање на територији општине Параћин	решавање имовинско правних односа у току	-техничка документација -грађевинска дозвола -недостаје одобрење АД. фонда за почетак радова	2025	€ 10,000,000.00
4	EBRD	Свилајнац	Изградња система за наводњавање на територији општине Свилајнац	радови у току	- измена техничке документације - нова грађевинска дозвола - електро енергетско снабдевање	2025	€ 8,000,000.00
5	EBRD	Неготин	Изградња система за наводњавање на територији општине Неготин	техничка документација	- грађевинска дозвола - имовинско правни односи - електро енергетско снабдевање	2026	€ 13.900.000.00
6	НЕПОЗНАТ	Куршумлија	Изградња бране са акумулацијом и водопривредног система "Селова" / I фаза	пренос инвеститорских права	-потребно решавање инвеститорских права, - имовинско правни односи, -грађевинска дозвола, -иновација тех. докумен.	2027	€ 50,000,000.00

7	НЕПОЗНАТ	Коцељева	Изградња бране са акумулацијом Каменица на територији општине Коцељева	- плански основ усвојен - документација у изради	- имовинско правни односи - грађевинска дозвола - техничка документација	2021	€ 39,637,600.00
8	SFD	Топола	Изградња система за наводњавање на територији општине Топола – фаза 2	документација завршена	- прибављање грађевинске дозволе, - решавање имовинско – правних односа	2027	€ 3,500,000.00
9	EBRD	Уб	Изградња бране са акумулацијом Памбуковица на територији општине Уб	- плански основ усвојен - документација у изради	- имовинско правни односи - грађевинска дозвола - техничка документација	2027	€ 45.000.000,00
10	НЕПОЗНАТ	Мионица	Изградња бране са акумулацијом Струганик на територији општине Мионица	- плански основ усвојен - документација у изради	- имовинско правни односи - грађевинска дозвола - техничка документација	2028	€ 22,700,000.00
11	БУЏЕТ РС	Ариље	Изградња вишенаменског регионалног хидросистема „Сврачково“	- планска документација - експропријација - техничка документација - извођење радова	- уговор о финансирању, исходавање дозвола	2028	€ 102,000,000.00
12	SFD	Палилула	Изградња хидромелиорационог система Сурчинско Доње поље	- документација завршена	- грађевинска дозвола	2027	€ 25,000,000.00

9. ПРАЋЕЊЕ ПЕРФОРМАНСИ И ЕВАЛУАЦИЈА

9.1 Начин праћења перформанси плана

Праћење перформанси плана вршиће се континуирано кроз следеће активности:

- 1) Поређења тренутних са планираним резултатима;
- 2) Очување ресурса – у поступцима реализације планираних циљева (координација људских и финансијских ресурса);
- 3) Доношење одлука у процесу реализације планираних циљева и прилагођавање радњи и пословних налога у смеру постизања постављеног циља.

Иако се подразумева да праћење и контрол реализације плана почиње тек по његовом усвајању, истина је да одређено праћење и контрола постоји и у осталим фазама плана. У самом дефинисању планираних перформанси морају се рашчланити активности и јасно дефинисати циљеви плана.

Контрола трошкова и усклађена динамика активности је кључна за успешну реализацију постављених планских перформанси. Ова два ограничења су неки од највећих ризика за успешну реализацију плана. Стога је добра аналитичка процена постављених циљева кључна за њихову успешну реализацију.

9.2 Мере за реализацију плана

Мере за реализацију Средњорочног плана пословне стратегије и развоја за период од 2024. до 2026. године утврђене су за сваки појединачни програм радова и активности и представљају скупове кључних и повезаних активности које ће бити предузете ради постизања општих и посебних циљева, односно жељених учинака планираних радова и активности, стања водних објеката и друге имовине за обављање делатности, те унапређење целокупног пословања ЈВП „Србијаводе“.

Према карактеру се могу поделити на:

- 1) Регулаторне – њима се успостављају стандарди, критеријуми и правила којима се уређују начини вршења делатности по областима;
- 2) Подстицајне, односно мере ради оптимизације улагања ради постизања максималних ефеката уз дата ограничења и ради изналажења нових извора за финансирање планских активности;
- 3) Организационе – оптимално коришћење капацитета постојећих организационих делова ЈВП ради обезбеђења постизања планских циљева по делатностима;
- 4) Извршне - пружање услуга, обезбеђење добара и реализација других пословних процеса у оквиру ЈВП ради постизања планских циљева по делатностима.

Мере за реализацију Средњорочног плана пословне стратегије и развоја за период од 2024. до 2026. године приказане су у оквиру тачке 3.2 Циљеви, приоритети и мере у развоју водне делатности.